

María de Montpeller

Josep Maria Valls i
Vicens

MARÍA DE MONTPELLER

MARÍA DE MONTPELLER

DRAMA

EN

QUATRE ACTES Y EN VERS

ORIGINAL DE

JOSEPH M.^A VALLS Y VICENS

Lema: Nomen. Numen. Lumen.

BARCELONA

IMPREMPTA "LA RENAIXENSA," XUCLÁ, 13, BAIXOS

1893

R. : 509.432

D.

A MOS FILLS

*Aprengeu en los grans
homens del passat, lo que, ¡oh!
bocins de mon cor! havéu de ser
en lo pervindre.*

¡Dèu y la pàtria os benehescan!

DICTÁMEN
DEL
CONSISTORI DE MANTENEDORS
DELS
JOCHS FLORALS DE VALENCIA

**Don Leopoldo Trénor Palavicino, Secretari general
de *Lo Rat-Penat*, Societat d' amadors de les
glories valencianes**

*CERTIFIQUE: Qu' en lo dictámen que
doná l' Honorable Consistori de mantene-
dors dels Jochs Florals (celebrats per ésta
Corporació la nit del 23 de Joliol d' aquest
any) constituït per los senyors D. Lluís
Cebrian, D. Jofre Rubió y Ors, don*

Constantí Llombart, D. Jogim Balader, D. Jacinto Labaila, D. Antoni Chabret y D. Ignaci Pinaço, sobre les composicions presentades, se llixqué lo següent, que á la lletra diu així.

»*Producció dramática en ú ó mes actes.*
 — *Lo Consistori per unanimitat, ha juçgat mereixedor del premi ofert á aquest punt, al autor del drama en quatre actes y en vers que porta per títol MARIA DE MONTPELLER, per creure qu' es esta l' obra mes important que ha obtat al present tema, puix son autor demostra en ella un perfecte coneiximent de la época en que té lloch la escena y dels personages que posa en acció; y si bé s' aparta dels fets reals, ho fá perque aixina convé al millor efecte del drama, que per lo mateix no califica d' histórich. Sa versificació es galana y correcta y la creació d' algunes figures com les de Na Maria y En Simon de Montfort, estan ben delineades y fan que l' interés dramátich no decaiga».*

*Y pera que conste lliure la present ab lo vist
plau del senyor President y sagellada ab lo d'
esta Corporació que firme en Valencia á dotce
d' Agost de mil vuitcents noranta dos.*

V. P.

Lo President,

BARÓ DE CORTES

Lo Secretari,

P. O.

RAMON TRILLES

ADVERTENCIA

Encara que alguns dels principals fets que 's desenrotllan en lo present Drama son rigurosament autèntichs, no 'l califico d' històrich, per les alteracions que pera l' efecte escènich y atenent, no obstant, més á la forma que al fondo, m' he permés introduhir en ells. Aixís esdevé, per exemple, ab la mort d' En Simón de Montfort que occregué abans del any 1218, y no en lo moment en que fou deslliurat de son poder l' alt Rey En Jaume,—puig succehía aixó en lo mes de Maig del 1214—com ho suposo en mon drama. Tampoch morí del punyal, sino del colp de pedra que ab sa fona li tirá un tal Huch, segons ho canta En Pelay Briz en sa valenta poesia *Lo Foner*.—Lo mateix esdevé respecte á la passió amorosa de que suposo possehit á En Simón de Montfort, ja que res absolutament ne diuhen les cròniques; pero ha pogut fèrmela imaginar la notable particularitat de que aquest no pará en ses manyes y traydories fins que lográ, després d' haverli obtingut, en penyora de pactes contrets, la persona de son únich fill lo Príncep En Jaume (any 1211), contra lo parer y vo-

luntat de Na Marfa y de la oposició de tota la Cort, llensar á En Pere *Lo Catòlich* á una desastrosa guerra, en la qual y en la tan célebre com fatal batalla de Muret (12 Setembre de 1213), morí com un héroe á mans del astut y ambiciós Comte que podia, certament, desitjar obtindre per medi ó ab ocasió del fill, la má, y per lo tant la Corona, de Na Marfa de Montpeller, Comtesa de Barcelona, esposa d' aquéll.

Finalment, com les histories no parlan de la fetxa, ni fixan tan solsament la época en que morí la molt virtuosa mare de don Jaume, qui se'n ocupá en sa memorable Crónica sols pera dedicárlahi un filial recort per ses extraordinaries preudes morals y dir que son cadávre fou enterrat á Roma, ahont s' havia retirada; la suposo en acció y, per lo tant, vivint y ajudant á la seva deslliuració del poder del crudel enemich de sa casa reyala y de son poble, En Simón de Montfort, fins al moment mateix en que te lloch tan trascendental acte pera lo pervindre y grandesa de Catalunya (Maig del 1214).

Per lo demés, lo fet en sí, ó la deslliuració del alt En Jaume, com la felís resolució de tan important negoci pera la Corona aragonesa, com los noms y les nobles figures dels principals personatges que hi intervenen, los he conservat en mon present Drama ab tota llur integritat y rigorisme històrichs, si bè reconeixent y confessant ab franca ingenuitat que aixís lo fet inesborrable de nostres grans gestes, com les colossals figures que á bon terme lo dugueren, mereixian altra ploma mes inspirada y menys pobrissona que aquesta meva, que s' atreví á pendre aytal volada al istil del borrysol que 'l vent fa caurer del niu ahont les ma-

teixes áligues s' ajocan, pera durlo volander é insegur á servir tal volta d' escalf al rossinyol ditxós que canta y enamora.

Llegint la Historia pátria, trobí tals fets; y enmenat, capritxosament sens dubte, pe 'l vent del entusiasme, no amidant mes forces, ni comptant ab res més que ab ma respectuosa admiració envers aquells varons y prohoms exímis, me deixí portar més enllá de lo que á mí, potser, y á llur veneració, segurament, debía, y aixís componguí mon Drama que alegroy se quedarà, com lo bo-rri-sol, d' anar al munt del filars de nostra Literatura, ja que no puga ésser un de sos brots gentils ó una d' aqueixes inspiracions admirables ab que lo bon Dèu ha volgut abellirla, pera que los catalans esperançám atenyer segurament ditxoses aubades; com es casi cert y en lo terrenal indefectible, abastar fruyts dolcíssims després de haver borronat flors bonicoyes, passades y finides que sian les actuals desventures de nostra infortunada Catalunya.

PERSONATGES

NA MARÍA, senyora de Montpeller, es-
posa del Rey

EN PERE, *lo Catòlich*

} pares d'

» JAUME, Príncep, encare nen.

» EN SIMON DE MONTFORT, senyor de Car-
casona, pare de

NA BLANCA, també molt nena.

EN GUILLÉM DE MONREDON, gran
Mestre dels Templaris.

» GUILLÉM DE CERVERA, Comte. missatjers

» XIMENEZ CORNEL, rich-hom }
aragonés. } á Ignos-
cent III.

» PERE D' AHONES, noble ara-
gonés.

» GUILLÉM DE FLUVIÀ, cavaller y reboster
del palau.

HUCH, escuder d' aquest.

RAMIR, patge d' En Simon de Montfort.

EN PERE DE BENAVENTO, Llegat del Papa
Ignoscent III.

Patges, Nobles, Templaris, Cavallers, Ciutadans,
Soldats y homens d' armes.

SEGLE XIII

(Dreta y esquerra, les del espectador.)

MARÍA DE MONTPELLER

ACTE PRIMER

Cambrà del Rey En Pere, *lo Catòlich*, en lo castell de Montpeller. Richs cortinatges en les portes, de les que n'hi haurà dues al fondo y altres de laterals. Escambells al entorn de la cambra y, á sa banda esquerra, una cadira reyal ó trono, sota dosser ab les armes reyal d' Aragó; y á son enfront, una taula cuberta ab un drap de vellut vermell vorejat de penjolls d' or. Altres objectes, entre ells l'armadura del senyor Rey, completarán la decoració, debent ésser apropiats als personatges y á la época, que es la dels comensos del segle XIII (any 1211.)

ESCENA PRIMERA

LO REY y EN SIMON DE MONTFORT

Al aixecarse lo teló, aquell estarà assegut en lo trono á prop de la taula, damunt de la que hi haurán plomes, tintes, pergamins, llibres, etc. Aquest, entra saludantlo ab profon respecte y reverencia. Gran cerimonia al comensar.

SIMON DE MONTFORT

L' amich á lo Rey saluda.

REY

Y 'l Rey, al amich contesta;
 puig sempre en la cambra aquesta
 es l' amistat ben rebuda.

SIMON DE MONTFORT

¡Grans mercés, Senyor! *pausa.* A un Rey
 com Vos, tal honra bé escáu
 perque als vassalls obligáu
 á durvos amor y lley.

REY

¡Próu!... *interrompentlo ab fina ironía.*

SIMON DE MONTFORT

insistent. ¡Parla mon cor, En Pere!

REY

Aném al cas.... *afectuós.*

SIMON DE MONTFORT

intencionat. ¿Vos du pressa?

REY

Ja sabéu que 'Ns interessa
 per nostre nóm. *assentint*

SIMON DE MONTFORT

ab molt d' afecte. Temps enrera
 vinguí á fervos homenatge
 pe 'l Comtat de Carcasona,
 més, llavors... vostra Corona
 no acceptá mon vassallatge:
 ab tot y aixó, vaig pensar,

no vull, ni dech véurhi agravis,
 li repetirán mos llavis
 quan se me 'l digne acceptar.
à mida que va enrahonant, hi comunica més intenció.
 Per 'xó, avuy que del nóm vostre
 puch fer... ¡y ferho voldria!
 esborrar la taca impía
 que d' heretge encar' amostra,
 torno á Vos y ab ma amistat,
 (per' Roma segur guiatge)
 Vos repetesch l' homenatge
 per lo meu ans dit Comtat.

REY

ab goig. Nos pláu, Simon, de tot cor.
 acceptar vostra preferta *aixecantse.*

SIMON DE MONTFORT

à part. ¡Quín goig!... ¿la veuré complerta?...

REY

Si 'Ns en respón vostre honor.

SIMON DE MONTFORT

¡Rebéune mon sacrament *jura.*
 Mon Rey y Senyor!

REY

estrenyentli les mans ab efusió. ¡Simon!

SIMON DE MONTFORT

humil. Vostra bondat me confón...
 y fins ja d' aquest moment
 m' empeny, Senyor, á probarvos
 quant l' agraphiment me lliga

á Vos, per' que tothom diga
si sé ó no, servius y amarvos!

REY

¿Cóm?... *ab interés.*

SIMON DE MONTFORT

Veuréu *pausa.* Sabéu qu' odío
fins á mort al de Tolosa:
lluytar contra d' éll, es cosa
que m' fa dalir é hi somnío
puig aixís... ¡y 'l Papa ho sap!
defenso á la Esglesia aymada
de la herética maynada
de la qu' es éll cor y cap: *ab intenció.*
y donchs bé; sols una gracia
concedíume, En Pere;... y al acte
hi faig les paus.

REY

sorprés. ¿Sens' cap pacte?

SIMON DE MONTFORT

Sense cap, mentre' 's desfássia
lo casament contractat
entre Vos y éll, de sa filla
ab lo Príncep.

REY

ab convicció. ¡May perilla
la paraula que havém dat!

SIMON DE MONTFORT

afalagantlo. Sé que la teniu sagrada
com á Rey y home d' honor,

més avuy fórau traydor
cumplintla, á l' orde donada
pe 'l Papa.. *ab gran misteri.*

REY

contrariat y sorprés. ¿Cóm, tal perill?

SIMON DE MONTFORT

Del que Ignoscent vol lliurarvos
si es que desitjáu mostrarvos,
de la Esglesia, 'l mellor fill.

REY

¡Es nostre anhel! *ab convenciment.*

SIMON DE MONTFORT

ab estúcia. Que may més
podréu, ni en somni, abastar
si arriváu á enmaridar
vostre fill ab qui es promés,
ja que la taca afrontosa
qu' al de Tolosa humillía,
sobre vostre nom cauría
també negra y deshonrosa...

REY

¿Perqué?... *ab esvarament.*

SIMON DE MONTFORT

ab fredor. S' ha probat que es éll
qui occí al Llegat del Sant Pare.

REY

¿Qué diheu? *dolorosament sorprés.*

SIMON DE MONTFORT

Llegíu!

*Se treu un rotllo que 'l dona á llegir al Rey, qui 'l
pendrá febrosench, enterantse rápidamente de son
contingut. Pausa curta.*

¿Voldréu ara
per metre semblant flagell?

REY

á part. Y si aixó fos fals?... més, nó;
vé de Roma y lo sagella
lo mateix Papa... *Reflexiona.*

SIMON DE MONTFORT

á part. L' aucella
sent y ascolta ab atenció
mon reclám. *va observantlo.*

REY

alt. En veritat
no 'Ns explicám, ni capí'
podém, com est pergami *li torna.*
Ignoscent vos l' ha enviat.

SIMON DE MONTFORT

Pera Vos...

REY

per lo qu' ha llegit. ¡Crudel sentencia!

SIMON DE MONTFORT

Qu' ab lo de Tolosa us deslliga
del tot, y fins vos obliga
sots greu cárrech de consciencia...

REY

¡Es cert!; més... *rebutjant tal càrrech.*

SIMON DE MONTFORT

interrompentlo. Senyor! ¿dubtáu,
entre 'l Papa y 'l de Tolosa,
quín dels dos?...

REY

ab amargor. ¡Quan dolorosa
es la elecció en que 'Ns posáu!;
puig desitjám d' Ignoscent
la poderosa amiatat,
y á nostre cor forá grat
no creure' á aquell delinqüent!

SIMON DE MONTFORT

Me puny lo vostre dolor
que, á ser possible, voldría
tornarlo en fonda alegria
mirant vostre bè, Senyor;
y puig no puch res més fer
per minvar vostre fatich,
vos jur' que á mon enemich,
tractaré com á amich ver!

REY

¡Si aixó 'Ns juráu!.. *ab intenció.*

SIMON DE MONTFORT

ab vehemencia. ¡Per mon Dèu!

REY

La filla del de Tolosa

no será, Montfort, la esposa
del Príncep!

SIMON DE MONTFORT

à part, reprimintse. ¡Quin goig cor meu!

REY

Y á ff de que l' Apostólich
Nos torni, com tenim dret,
lo dictat que ara 'ns ha tret,
de fill seu ó REY CATÓLICH;
seguint lo que assí 'Ns proposa,
ja que així 'Ns será propici,
tot y fent un sacrifici
que la boca ni á dir!' gosa,
seréu vos desde aquest día
guardador de Nostre fill!

SIMON DE MONTFORT

¿Y?.. *no atrevintse á creurer lo que sent.*

REY

No temáu cap perill
puig ab Nos, Dèu vos ho fia!

SIMON DE MONTFORT

¡Quántes mercés! *à part.* L' he vençut!
alt. Heu sadollat ma esperança!
à part. ¡Ja es segura ma venjança!
alt. Mon Rey y Senyor! *acatantlo.*

REY

despedintlo. ¡Salut!

Se n' va En Montfort.

Lo Rey s' assenta un moment y diu pensatiu.

ESCENA II

LO REY

Estich content de mí mateix: los pactes
 lligats ab En Montfort, lo dret me donan.
 de que Ignoscent aixequi pera sempre
 la excomunió que entela ma Corona: *s' aixeca.*
 Creix mon poder; aixamplo mos dominis
 y 'l dolç amich, quina dishort m' acora,
 la pau, que es font de vida y de grandeses,
 per éll y sos vassalls, dignament logra!
*Va á tancar per la porta del fondo, quan entra per una
 de lateral En Guillém de Monredon.*

ESCENA III

LO REY Y EN GUILLÉM DE MONREDON

GUILLÉM DE MONREDON

¡Senyor Rey! *Entrant y sentli un profón acatament.*

REY

molt afectuós. ¡Dèu vos guard', Monredón!

GUILLÉM DE MONREDON

Beso...

REY

Guardáu, mon bon Guillém, aqueixes coses

per' quan, al rébre en Cort, los nobles blincan
llurs fronts altíus devant de ma Persona.

GUILLÉM DE MONREDON

¡Tanta bondat, Senyor!..

REY

Be es merescuda
perque vostra llealtat á mí us acosta.

GUILLÉM DE MONREDON

Amich que no es fidel, ¿pot amich dirse?

REY

Es cert, y vos ho sóu!

GUILLÉM DE MONREDON

Qualsevol proba...

REY

Ho sé; y ja que heu vingut, vull consultarvos
un assumpto important que 'l seny Nos torba.

GUILLÉM DE MONREDON

Vos ascolto, Senyor.

Se disposa á ascoltarlo: pausa.

REY

Sabéu los pactes
que temps enrera convinguí ab lo Comte
de Tolosa: donchs bè. Acabám de rebre
lo missatjer que en nom del Papa, 'Ns porta
la trista nova, pera Nos amarga,
de que les mans d' aquell, vil y traydores,

foren les que de nit y vora 'l Ródano,
occíren al Llegat

GUILLÉM DE MONREDON

fortament sorprés ¿Heu vist la proba?

REY

Havem llegit la butlla pontifícia
en que sentència tan terrible 's dona!

GUILLÉM DE MONREDON

¡Oh, si qu' ho es! *repensantse*. ¿No Vos apar, Altesa,
que la perfidia lleva al de Tolosa?...

REY

convencut. ¡No pot ser, Monredón!; ho diu lo Papa!

GUILLÉM DE MONREDON

¿Y si l' hagués soptat algún hipócrita?..

REY

¿Soptarlo, diheu? . ¿y qui? quan vetlla sempre
y, de lo que al món passa, res ignora?

GUILLÉM DE MONREDON

pensivol.

¡Es cert... ¡es cert!...; però digáume, En Pere;
¿no creix entre la xeixa y fins s' hi amostra
ab flors llampantes, que á los ulls encisan,
la dolenta llevar d' alguna herbota?

REY

¡Quín dubte hi cap! *assentint*.

GUILLÉM DE MONREDON

A més, ¿no es qui demana
lo mateix perseguit, l' infelís Comte,
que se 'l sométia á un tribunal, q quin fallo
será sa absolució?

REY

¡Qué Dèu la hi donga!
peró méntres Ignoscent culpable 'l crega
d' aquell sacrílech crim, debiam rompre
tot pacte ab éll... ¡y així ho hem fet!

GUILLÉM DE MONREDON

assentint. ¡Be, m' sembla!

REY

Comenant á En Montfort, que per resposta
de Nostre acatament á l' Orde Santa
trasmesa á Nos per éll en nóm de Roma,
digués al Papa que confiat li haviam
la guarda de mon fill...

*En Guillém de Monredón trasmuda de color, lo que
nota 'l Rey y li pregunta*

¿Quín mal t' acora?.

GUILLÉM DE MONREDON

¡Ah, mon Senyor!: pe 'l Dèu de cels y terra;
per mí... ¿qué soch?; per Vos,... per vostra esposa
vos prech qu' al Comte de Montfort, al acte
cárrech tan gran, negáu!...

REY

insistent ab estranyesa. Será una proba!...

GUILLÉM DE MONREDON

Lo pare qu' ama al fill, may d' ell l' allunya...
 y 'l Rey que té d' un poble la corona,
 al Príncep guarda vora seu, l' educa
 y, ab sos consells, com deu regir! li mostra.

REY

¿Aixís lo noble Monredon Nos parla?

GUILLÉM DE MONREDON

No es lo vassall, oh Rey; l' amich, qui implora;
 que es vostre fill lo bocinet de plata
 de nostres cors, y 'l mimadet del poble;
 y en cambi es En Montfort, la serp astuta
 qu' á l' aucella ignoscent, atráu y enronda...

REY

¡Próu ja Guillém! *ab enuig.*

GUILLÉM DE MONREDON

suplicant. ¡Senyor!

REY

fentlo callar en sech. ¡Ni una paraula!
se 'n vá.

GUILLÉM DE MONREDON

refentse.

¡Abans que fugi 'l corp, barrém les portes!
se 'n vá per hont havia entrat.

ESCENA IV

LA REYNA NA MARÍA

Entra per la porta del fondo, que hi haurà a la esquerra, y que figura correspondre á ses habitacions.

NA MARÍA

pensativa. No ha deixat may la rosada
més perles damunt les flors,
ni may la font regalada
dojo d' aygua n' ha portada
com jo llágrimes y plors. *pausa.*

Concebint un cel de glória
coneguí á En Pere, espós meu;...
vaig aymar! y... ni memória
me resta de la ilusoria
ditxa que 'm dongué un bes seu.
Jo, prou l' adoro ab lo foch
de ma esperança primera...
més ¡ay! éll, ni molt, ni poch
m' estima ja, ni tampoch
com á esposa 'm considera:
Atret per altres amors
me repúdia y...

*Se sent de part de dins lo plor d' un nen: al ohirlo,
s' aixeca exclamant ab alegria.*

Los meus plors
són, Dèu meu, de ditxa encara
puig, qu' en mitj de mos dolors,
goso 'l plaher de ser mare!

ESCENA V

NA MARÍA, EN GUILLÉM DE FLUVIÁ y un PATGE

NA MARÍA

Al punt arrivas *anant á son encontre.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

rihent y ab reverencia. ¡Senyora!

NA MARÍA

En Jaume... ¿perqué plorava?

GUILLÉM DE FLUVIÁ

Ha caygut... *fent l' accionat.*

NA MARÍA

alarmada. ¿S' haurá fet mal?

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Ni aixís! *accionant dihent: gens.*

NA MARÍA

¿Y cóm?...

GUILLÉM DE FLUVIÁ

M' atrapava

¡si l' haguésseu vist, Comtesa,
cavaller en esta canya!;

li ensenya sa flosa, que deixa en un recó.
justament vostra flosa

que ni sé com l' ha abastada;
s' ha encamellat y ..

NA MARÍA

ab gran carinyo. Ara, ¿hont es?

GUILLÉM DE FLUVIÁ

N' Huch l' ha dut á la miranda. .

NA MARÍA

¡Qué n' es d' hermós! *per son fill.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

assentint convençut. Tant, Senyora,
que 'ns té á tots robada l' ánima.

NA MARIA

¿No es cert que si se morís?..

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡No diéu aixó, Dèu me valga!

NA MARIA

No sé perquè, per éll sempre
estich neguitosa y ab ánsia...

GUILLÉM DE FLUVIÁ

Aixó será, Na María,
que l' ayméu un xiquet massa.

NA MARIA

¡Pot ser, Fluviá!; però á voltes
m' assetjan temors que 'm matan
y somnfo, com anit

sense anar més lluny... ¡m' esglaya
lo pensarhi!.. que me 'l roban...

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¿Somnis dolents? . fets de plata!

PATGE

desde la porta. ¿Pot entrá 'l Comte Simón?

NA MARIA

¡Que entri!

entra aquést y al véure 'l, exclama reprimintse

¡Mon somni;... es sa cara!

ESCENA VI

Los mateixos y EN SIMON DE MONTFORT

SIMON DE MONTFORT

¡Senyora! *entrant y fentli gran acatament.*

NA MARÍA

esgroguehida. ¡Perdonáu, Comte!;
dech retirarme á ma cambra...

SIMON DE MONTFORT

¿Estéu malalta, Regina?

NA MARIA

Sí... nó!.. *dissimulant, apretantse 'l cor.*

SIMON DE MONTFORT

Venfa...

NA MARIA

à *Guillém de Fluviá*. Acompanyam'
majordom...

à *Simón de Montfort*. Una'altra estona.

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¿Voldréu lo físich? à *Na María*, donantli lo bras.

NA MARIA

apoyantshi, à *Guillém de Fluviá*.

Ja 'm calma Pe'l cor

à *Simón de Montfort*. Vos rebré, Comte Montfort.

SIMON DE MONTFORT

Quan á vostra Altesa plácia,
mon Comtat y ma persona
vos rendirán vassallatge.

NA MARIA

¡Grans mercés! *A G. de F.* Oh, aném, Guillém;
son mirá, 'm sega les cames!

*Se'n va Na María apoyantse en lo bras d' En Guillém
de Fluviá: lo patge sosté les cortines de la porta que
dona á les habitacions de la Reyna á la qui En Si-
món de Montfort se queda contemplant extasiat fins
que la pert de vista.*

ESCENA VII

EN SIMON DE MONTFORT

SIMON DE MONTFORT

ab gran y creixent passió.

¿Qué passa en mí?.. ¿no es somni?.. no es follía?...
¿per qué hauré vist avuy á aqueixa dona

grogena, esvahida, pe 'l dolor blincada...
 però gentil com may... com may, hermosa?
 ¡Cálmate, oh cor!; si la vols teva... espera
 á que obre en mon poder la rica joya
 que oferta 'm té lo Rey... son fill... lo Príncep!

pausa.

Lo goig m' ofega... *veient una sombra.*

Més... ¡enrera, esposa!
 los morts, en lo carner, la páu disfrutan
 que als vius, l' amor y l' ambició nos roban!
 ¿Per qué ara ton recort?: fins les estrelles,
 quan ix lo sol, en los espays se foun...

rebutjant lo recort.

¡Fuig tú de mí!, oh!, esbórrate de ma pensa *desficiós*
 d' hont Na Marfa ha deixondit lesombres!

ab resolució.

¡Oh, sí!; meva será!: creuhat ó heretje,
 traydor al Papa ó amich del de Tolosa...
 res me farà, méntres sos ulls me miren

gran apassionament

y 'l llávis seus, petonejantme, 'm dormen!

se 'n va.

ESCENA VIII

GUILLÉM DE MONREDON, GUILLÉM DE CERVERA, XI-
 MENES CORNEL y PERE D' AHONES.

entran prosseguint una conversa.

GUILLÉM DE MONREDON

Ja vos ho he dit: l' astúcia guanya sempre
 en cassos com aquest del Senyor Rey.

GUILLÉM DE CERVERA

Son cor es massa bo.

XIMENES CORNEL

Y franch y noble

PERE D' AHONES

Ben al contrari del d' En Montfort, pervers!

GUILLÉM DE MONREDON

Per' xó y abans que 'l corp fugirnos puga
debém segarli l' herba sota 'l peus.

GUILLÉM DE CERVERA

¿Qué s' ha de fer? *atenció é interés general.*

GUILLÉM DE MONREDON

decidit. ¡Robar al Príncipe!; durlo
volant, un de nosaltres, al castell
de mos germans del Temple ab orde meva
y sufrir, resignats, l' enuig del Rey.

XIMENES CORNEL

¿Qui 'l robará? *afanyós de ferho.*

GUILLÉM DE MONREDON

á Guillém de Cervera. Lo més jove
á Pere d' Ahones. Vos, Ahones,
avisáu, méntres tant, al reboster,
lo noble Fluviá, per' que 'ns ajude;
y ensemps que vos lo missatjer seréu,
Cornel, d' aquesta nova, á la Comtesa,
jo, al Senyor Rey, diré lo qu' havém fet.

PERE D' AHONES

¡Dèu vulga que 'ns rehisca aquesta astúcia!

GUILLÉM DE MONREDON

¿Vos apar bè á tots? *consultántloshi ab interés.*

TOTS

¡Sí!

Xiuxiuejan un moment ab veu baixa, disposantse á anársen, quan surt lo Rey.

ESCENA IX

LOS mateixos, UN PATGE y 'l REY

PATGE

anunciant al Rey y servant lo cortinatge.

¡Lo Senyor Rey!

A tal crit, tots qnedan sorpresos y com escorreguts, per quin motiu lo Rey se 'ls mira un ratet estranyat é indagador, parlántloshi un xich irónich.

REY

¿Qu' ha esdevingut de nou?; perqué en aquesta cambra vos trobo junts, mos cavallers?...

GUILLÉM DE MONREDON

Senyor!; una mercé... *no atrevintse á demanarla.*

REY

afectuós. Segueix; no 't torbes...

á tots.

Agrádans pláurervos, bé ho sabéu, Guillém:
per aquest.

desde 'l jorn memorable de LES NAVES
ni puch, ni sé, ni res negarvos dech.

GUILLÉM DE MONREDON

¡Tanta bondat!...

REY

D' agraument es proba,
á tots.
 que tots vosaltres mereixéu també.

TOTS

¡Senyor!... *ab gran acatament y respecte.*

REY

afectuós. Aném; digáu lo que volsau;...
 ¿que 'Ns demanáu avuy?.. *insistent*
 ¡parléu! ¡parléu! *pausa.*

GUILLÉM DE MONREDON

decidintse.

¡Senyor!, qui odia á mort á nostra pátria,
 qui es l' enemich capdal de nostre Rey,
 aquell... lo vil, que mana la Creuhada
 contra 'ls heretjes que ell mateix ha fet;...
 l' infamador del Comte de Tolosa
 y usurpador dels Estats dels de Beziers
 y de Foix, als qui 'l Papa excomunica
 llensant, damunt llurs fronts, l' ira dels cels;
 qui intenta arrabassarnos la Provença
 unintse ab lo Rey franch; qui sots la creu,
 amaga un pit innoble y un cor de fera,
 en Simón de Montfort,... Vos ha sorprés
 lligant ab Vos uns pactes que, qui os ama,
 vos prega en nóm de tots, que trencáu prest!

GUILLÉM DE CERVERA

¿Dubtáu encar', En Pere?.. ¿á n' aqueix home,

dariau vostre fill... l' hermos esplet
de nostra Catalunya?

PERE D' AHONES

¿Qué diria,
Senyor, vostre Aragó quan sapigués
que á mans semblants havéu fiât lo Príncep?

XIMENES CORNEL

Y á Na María, Senyor, ¿per qué voléu
amprarli 'l fill á qui, amorosa, ensenya,
ab oracions, los alts debers d' un rey?

REY

¿Héu acabat?.. ¿De quant ençá los nobles
que 's bantan de lleals y de fidels,
al Rey, que es llur Senyor, aixís ofenen?..

GUILLEM DE MONREDON

¡Aixó, jamay, En Pere! *ab enérgica convicció.*

REY

irónich é irritat. ¿No voléu
que Nos trencám?..

XIMENES CORNEL

rectificant ab decisió. Que deslligáu los pactes...

REY

¡Próu, mos vassalls!.. *imperios.*

GUILLEM DE CERVERA

¡Senyor!

REY

¡Ja prous consells!

sinistre.

Encara en mos reyalms s' hi aixecan forques
 pera penjarhi aquell que s' atreveix
 á proposarns' mancám á la paraula
 que hem sagellat ab lo sant Nom de Dèu

PERE D' AHONES

Mes, quan...

REY

contenint son despit. ¡Prou n' hi ha!

GUILLÉM DE MONREDON

ab gran respecte y energia.

Senyor, cap tracte es válit
 quan, com Vos ara ab En Montfort heu fet,
 se dona cent contra hú!..

REY

despedintlos ab imperi Abans d' un' hora
 seréu aquí .

TOTS

¡Senyor! *van á ajonollárseli, però'ls rebutja.*

REY

amenassador. ¡Ay si hi manquéu!
 volém mostrarvos que si amám al Príncep,
 amám, encara més, cumplir com Rey!
*A un signe seu, to's se 'n van ab mostres de gran dolor
 y dihentse rápidamente á cau d' orella, després d' ha-
 verli fet acatament.*

GUILLÉM DE CERVERA

Lo temps es breu...

PERE D' AHONES

Aprofitém la estona

XIMENES CORNEL

¡Dèu nos ajudi!

GUILLÉM DE MONREDON

¡A En Jaume salvarém! *se 'n van.*

REY

pensívol, al quedar sol.

Sí: ¡paraula. es paraula!: ans de prométre-la
 debía recordar *pe 'l cor* que 'n tinch, també!
*S' assenta abatut y, com si mesurés les paraules, va
 dihent.*

L' Apostólich ho vol... casí 'Ns ho mana...
 ¡no hi ha remey!; deu ésser!.. *crifant* ¿Reboster?

ESCENA X

LO REY, EN GUILLÉM DE FLUVIÁ, UN PATGE
 y NA MARIA, *més tart.*

*Al crit del Rey, ix un patge que anirà y tornarà des-
 seguida, sostenint la cortina fins que haurá entrat
 En Guillém de Fluviá. Casi ab aquest, y per una
 porta del fondo, eixirà també la Comtesa Na Ma-
 ria, qui 's quedarà amagada y al aguayt, ascollant
 las o-des que aquell anirà donant al reboster ó ma-
 jordóm del Palau.*

PATGE

¡Senyor! *ab gran acatament.*

REY

A En Guillém avisa...

PATGE

A l' altra cambra... *se'n va.*

REY

per lo abans dit. Rahó
no 'ls manca... *encaparrat.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

entrant. ¿Me cridávau, Altesa?

REY

benigne. Sí: *rápít.* ara mateix, dins de poch
deurá estar llestet lo Príncep,
pera quan marxe En Montfort.

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¿Es forçós?.. *ab esglay.*

REY

Y que aixís sia.
ta vida Nos en respón.

NA MARIA

á part. Oh, Dèu meu, es cert! *per lo que sent.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

volquent girarlo. ¡En Perel..

REY

Ni un sol prech, Fluviá!; ni un mòt!
ves á executar les ordes...

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Una paraula, Senyor!..

NA MARIA

- *á part* ¿Cóm dirli?.. *no sabent si descobrirse.*

REY

¿Quína?..

GUILLÉM DE FLUVIÁ

Otorgáume
la mercé, si pláu á Vos,
d'acompanyar, enduhentme
l'escuder, que es un brau hom',
á vostre fill... á mon Príncep,
fins al castell dels Montforts

REY

Fésho aixís. *bondadós.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

ab gran acatament. ¡Gracies, Altesa!..

á part.

Avisém á En Monredón. *anántsen.*

se 'n va per la mateixa porta.

ESCENA XI

LO REY y NA MARIA

Llensántseli als peus y esclatant en un amarch plor.

REY

sobtat. ¿Vos assí?.. *enternit.* digáume, esposa:
¿qué es la causa d' aqueix plor?

NA MARIA

ajonollada. ¡Per pietat;... lo fill de l' ánima,
no me 'l prengáu;... Dèu no ho vol!

REY

á part. ¡Ah!.. *alt.* Aixecáuvos, Na María!

NA MARIA

fentho. ¿Per qué així 'm punyiu?..; quin tort
vos he fet, oh Rey En Pere?..

REY

Aixugáu aqueixos plors,
qu' en veritat, m' enterneixen.

NA MARÍA

plorant. ¿Cóm puch estroncarlos?... ¿cóm?
si entreguéu mon fill, qu' es vostre,*irónica.*

al noble Comte Simon?

REY

entristit. Perque es precís: ma paraula,
jamay pot tórçers, ni 's romp!

NA MARÍA

¡Cóm se coneix, Rey En Pere,
que no sou mare, com jo;...
puig si una mare, pe 'l fill...
per un sol de sos petons,
dona contenta la vida...
¿quant més promeses, que son
dogal pe 'l cor... y despreci
de vostres Corona y nóm?

REY

¡Senyora! *ab accent sever.*

NA MARÍA

enérgica. ¡Oh, sí!: responéume...
amorosa.

dígam per Deu, mon espós:
¿quín noble, sino lo innoble
Comte Simon de Montfort,
t' hauría admés, en penyora
d' aytals pactes... nó tresors,
ni castells, ni honors, ni feudes
(puig poch val per qui vol molt
tot aixó...) sinó lo Príncep...
la joya de nostres cors? *pausa curta.*
ab gran tendresa.

¿Callas?... qui aixó fá, respónme
¿no te insulta y 't puny d' un colp?
pausa curta y perturbació en lo Rey.

REY

á part. ¡Es cert... es cert! *alt.* Sou injusta
Na María ab en Montfort
qui, avuy, m' ha dat probes d' ésser
bon vassall y amich mellor...

NA MARÍA

¿Y 'l creyéu? *estranyada.*

REY

¿Cóm nó, si 'l Papa
me l' envía y es qui ho vol?

NA MARÍA

¡Oh! *cubrintse 'l rostre aclaparada.*

REY

carinyós. Aconhortáuvos, Senyora,
vos ho prech ab tot lo cor:
féu esment qu' aqueixa ausencia
del Príncep, qu' aymém los dos,
la taca Nos tréu d' heretge.
salvant l' honra de mon nórm;
y que un colp finida sía,
l' abressarém ab més goig
quan lo recobrárm!...

NA MARÍA

profética. Si 'l Comte
ho permet, Rey d' Aragó!

REY

¿Qué voleu dir?... *horroritzat.*

NA MARÍA

solemnia. Que llavores
será tart, lo meu espós,
puig lo bè que 's pert, En Pere,
no torna may més de nóu!

REY

ab esglay. ¿Temerfau per sa vida?

NA MARÍA

¡Si!... ¿ho recordéu?... Ja un colp...

REY

¡Oh!... *recordanlho, esverat.*

NA MARÍA

Com si fos ara, 'm sembla
que corro á contarvos-ho,
qu' estich, com llavors m' estava,
vetllantlo al peu del bressol;
que 'l cor, se m' esglaya encara
ab la fressa d' aquell roch
que llensá una má traydora
frech á frech del infantó,
á qui l' ángel de sa Guarda
lliurá de perill tan grós: *pausa.*
després, Senyor; ¿quí, en la terra,
ab més amor guardar pot
á un fill, que la seva mare,...
á n' En Jaume, més que jo?

REY

Ningú, es cert, es cert... Comtesa;
mes ara, al noble Montfort
ma paraula, drets li dona...

NA MARÍA

A mí, es Dèu qui me los don'!

REY

¡Oh! *á part, ab dolor y confós.*

NA MARÍA

ab gran tendresa. ¿Perqué voléu robármel'?
 ¿no 'n tinch prós de desconsols?:
 ¡oh, no ho feu, En Pere!... ¡Gracia
 Vos prego ara de jonolls, *se tira á sos peus.*
 nó com á esposa... ¡poch fora!
 sinó com á mare!... *l' abraça plorant.*

REY

llytant eternit. ¡Próu!;...
 prou, Na Marfa!; aixequéuvos!...

NA MARÍA

¡D' aixís no 'm mouré, Rey, nó,
 fins que 'm digáu que 'l fill nostre
 no se l' endurá En Montfort...

REY

¡Soch Rey! *gran llyta d' afectes.*

NA MARIA

¡Sou pare! *apassionada.*
Aquell, dominat y vençut per sos nobles sentiments
obliga á Na María, á qui besa en lo front, á que s'
aixequi, anantli á prometre lo que ella vol; però en
lo mateix moment, un palge anuncia la presència d'
En Montfort. Terrible combat de sentiments y gran
rapidés.

PATGE

desde la porta. Demana
 per' entrá, l' Comte Simón.

NA MARIA

¡Ay! *redressantse y ab dolor.*

REY

al patge. Que entri! *à part.* ¡Es tart!;
prenent una resolució: ab dolor. Ma paraula
 dech complirla... ¡sía, donchs!
Quedan los dos capficats, entrant En Simón de Mont-
fort.

ESCENA XII

Los mateixos y EN SIMON DE MONTFORT

SIMON DE MONTFORT

ab gran acatament. Senyor; lo vassall s' inclina
 y ve á dirvos que s' acosta
 l' instant de marxar...

REY

dissimulant. A posta
 arrivéu;... *á Na María.* ¿vritat, Regina?

NA MARIA

à part. ¡Oh, ni may!.. *alt, al Rey.* Vos disposéu
 puig sou Rey y pare á l' hora...

SIMON DE MONTFORT

No vos agreujáu, Senyora,
 si vos prenc, per un temps brèu,
 Vostre fill...

NA MARIA

à part. ¡Traidor!.. *alt, reprimitse.* N6; blanes
 trobaré y serán mes penes
 sabent que vos... *ab ironía y apartants en.*

REY

à part, reflexionant. !No tè esmenes
lo que un Rey promet!.. *se sent un toch.*

SIMON DE MONTFORT

ascollant ab fruició. Campanes?..

REY

à part. ¡Cridan á Cort! *pe 'l que sent, atónit.*

NA MARIA

per les campanes. ¡Quin dringar!

REY

à Simon de Montfort. Fins d'aquí un instant...
anántsen.

SIMON DE MONTFORT

fentli acatament. Dèu s'ía
ab vos... *un patge sosté la cortina.*

REY

desde la porta. ¿Per qué prometía?
lo que 'l fill m' ha de costar?
paran les campanes. Se 'n va.

ESCENA XIII

NA MARIA y SIMON DE MONTFORT

SIMON DE MONTFORT

¿Ploráu?.. *ab poruch y dolç accent.*

NA MARIA

sorpresa. ¿Qui aixó demana?

SIMON DE MONTFORT

Qui al véurervos galana
 ab vostre plor, voldría, ab Vos, plorar.
 puig sou aixís, hermosa *apassionat*
 y tendre y carinyosa
 com tórtora quins planys fan somniejar...
 Mes ¡ay de mí! Senyora,
 que avuy vinch en mal' hora
 á fervos, d' anyorança, enmalaltir
 com qui, d' una flor bella,
 arranca la poncella
 tot just la veyá, en lo seu tany florir!

NA MARIA

¡Traydor .. cobart!..

ab enuig cansada d' ascollarlo.

SIMON DE MONTFORT

dissimulant y blaníssim. ¡Senyora!;...
 un noble... innoble fora
 si no cumplís la voluntat del Rey,
 porque á ferho l' obliga
 son sacrament que 'l lliga
 ab son Senyor, com poderosa lley!

NA MARIA

No sé porque, en vos veyá *irónica é irritada*
 á un fals,... mes no vos creya,
 com veig que sóu, un vil malvat.

SIMON DE MONTFORT

¡Oh!... *ab ira que reprimeix brusquement.*

NA MARIA

Puig al Rey En Pere
trahiu...

SIMON DE MONTFORT

¡Altesa! *atansantshi amenassador.*

NA MARIA

rebutjantlo ab despreci. ¡Enrera
home sens' cor, hipócrita, creuhat!

SIMON DE MONTFORT

Oh! feu esment, Regina, *tremolantli la veu*
que si qui us am' s' inclina,
s' adressa 'l noble ofés...

NA MARIA

enérgica y ab imperi. ¡Eixiu d' aquí!
la Reyna vos ho mana!

se sent lo mateix toch d' abans.

SIMON DE MONTFORT

¿Ohiu eixa campana?:
¡jella es la véu del Rey que haig d' obehí!
*Na María va á cridar pera tréurel', però al veurer en-
trar los nobles als qui convoca 'l Rey á Cort, recula
y s' assenta vora del trono procurant dissimular.*

ESCENA XIV

LOS mateixos, EN GUILLÉM DE MONREDON, EN GUILLÉM DE CERVERA, EN XIMENES CORNEL, EN PERE D' AHONES, nobles, templaris, homens d' armes y patges. *Van entrant tots per diferents portes laterals, quins cortinatges sostenen los patges, reunintse de manera que formin semicírcol al entorn del trono,—als peus del que y á vora del sitial ahont, prop d' aquest anirà á seurers' Na Maria—s' hi col·locarán dos homens d' armes. Mentres tant, En Simón de Montfort se quedarà ocult al fons sense que 'l vegin.*

GUILLÉM DE MONREDON

¡Senyora!

Fentli acatament com tots los demés á mida que vagin entrant.

GUILLÉM DE CERVERA

¡Altesa!

NA MARIA

*ab intenció. Dèu s'fa
mos vassalls ab tots vosaltres.*

XIMENES CORNEL

á Pere d' Ahones. No veig á En Montfort...

PERE D' AHONES

*á Ximenes Cornel descobrintlo ab la vista. Allá
com los táups, al fons s' amaga.*

SIMON DE MONTFORT

à part. ¡Cóm m' alegra sa vinguda!
¡cóm, ma victoria, s' atansa!

GUILLÉM DE MONREDON

à Na María. Mon plan, Altesa, ha abortat:
lo Rey ha doblat les guardes
de per tot...

NA MARIA

à Guillém de Monredón. ¡Dèu meu!

GUILLÉM DE MONREDON

à Na María. Y al Príncep,
l' ha fet tancar en sa cambra!

PERE D' AHONES

¿Voléu dir? *à Ximenes Cornel y Guillém de Cervera.*

XIMENES CORNEL

Jo no hi veig medi,...
que es de ferro sa paraula. *pe 'l Rey.*

GUILLÉM DE CERVERA

als dits. Válgans que En Guillém de Fluviá,
fins á Carcasona, acompánia 'ls.

GUILLÉM DE MONREDON

Ell tot ho pot. *à Na María pe 'l cel.*

NA MARIA

resignada. ¡Monredón!
sa voluntat en mí fássia!

TEMPLARI I.

L' acte aquest del Senyor Comte
será un dol per' sos reyalmes

NOBLE I.

¡Dèu vulla que no degám
més qu' avuy, plorarlo encara!

SIMON DE MONTFORT

à part. No una, sino cent voltes
juréuvos pendre venjança
de mí!... *rihent histérich.*

XIMENES CORNEL

à Guillém de Cervera y Pere d' Ahones.
Sí; sembla mentida..

GUILLÉM DE CERVERA

Peró encara tením armes!...

PERE D' AHONES

Avuy, de rés nos serveixen...

GUILLÉM DE MONREDON

à María. Sí; En Fluviá l' acompanya...

SIMON DE MONTFORT

à part. ¡Fellons!; vostre mateix Príncep
será ma mellor cuyrassa!

NA MARÍA

à Guillém de Monredon.
¡Oh, Guillém!... quan trista trobo
la veu d' aqueixes campanes!.., *tocan.*

TEMPLARI 1.

¡Miráula, pobra Regina!

NOBLE 2.

Sos ulls son dos fonts!...

TEMPLARI 2.

¡Es mare!

NOBLE 1.

Y éll, un nin! *à part pe 'l príncep.*

TEMPLARI 2.

¡Los dos uns mártirs!

SIMON DE MONTFORT

ascollant. ¡Será teva! *Pe 'l cor.* ¡les campanes!...

GUILLÉM DE MONREDON

à part. ¡Quí pogués ara enmudirles!

SIMON DE MONTFORT

à part. M' ho diuhen... ¡qué dolçes parlan!

UN PATGE

¡Lo Senyor Rey! *cridant.*

SIMON DE MONTFORT

ab satisfacció. ¡Oh!*Moviment general y d' expressió diversa en cada hú d' ells, denotant: esglay, en Maria, indignació en Guillém de Monredon y grupo principal de nobles; y d' alegría, barrejada ab ódi, en Simon de Montfort.*

GUILLÉM DE MONREDON

à Maria, encoratjantla. ¡Valor!*à part.*

¡Dèu salvi al Rey y á la pàtria!

Lo Rey, precedit de sos patges ab dalmàtiques y escuts, entra portant al Príncep de la mà. Espectació general.

ESCENA ÚLTIMA

LOS mateixos, LO REY, lo Príncep EN JAUME,
HUCH, y, *més tart*, GUILLÉM DE FLUVIÁ.

REY

*Ab fermesa y dret desde son trono, vora de quin s' hi
posa En Simon de Montfort.*¡L' hora ha arriuat!: vassalls, nobles,
vos, ma muller estimada;
sapiguéuho tots!: del Príncep
nomenám concellé' y guarda
desd' aquest moment, al Comte
Simon de Montfort

TOTS

Oh! *exclamació de sorpresa.*

NA MARÍA

alsantse, al Rey. ¡Dáume
lo fill! .. *desesperada.*

GUILLÉM DE MONREDON

à Maria contenintla. ¡Comtesa!

REY

solemnia, no escoltant á María. Simon!;
¿cumpliréu vostra paráula?

SIMON DE MONTFORT

¡Per la créu qu' en mon pit mostro
Vos ho juro! *ho fá.*

REY

ab soberanitat. ¡Ay, si ella manca,
qu' ab Nos, vos la prén ma Cort!

SIMON DE MONTFORT

Y ab mí, 'ls Montforts l' han donada!
Lo rey baixa del trono y agasant en brassos al infan-
tó, lo posa en los d' En Montfort, dihentli emocionat.

REY

Simon!, Nos, al entregárvoslo
més que 'l fill... Vos donám l' ánima!
besa al nen en lo front, y torna á son setial.
¡ay de vos si no 'l cuydèssi!

SIMON DE MONTFORT

prenentlo y besantlo. Seré d' ell, no 'l guarda, 'l pare,

NA MARÍA

al Rey, per en Simon de Montfort.
Ans qu' aqueixa fera 'l tinga.

REY

¡Na María! *reptantla y contenintla.*

NA MARÍA

plorant. Oh Vergel... Sálval'!

SIMON DE MONTFORT

alt. Senyor; de Vos prenych comfat

GUILLÉM DE CERVERA

¡Afront! *á sos companys y ab ira.*

NA MARÍA

ab dolor. Tots me 'l desampáran! *per son fill.*
Surt, vestit de marxa, en Guillém de Fluviá á quin
encontre corran En Guillém de Monredon y En
Huch.

¿de que us serveixen, *als nobles.* mos nobles,
 tants coltells y tantes dagues?

HUCH

á Guillém de Fluviá. ¡Marxan! *impacientantse.*

GUILLÉM DE MONREDON

á Guillém de Fluviá per En Simon de Montfort.
 Salváulo del corp!..

REY

á Simon de Montfort.

¡Missatjer, que Dèu vos valga!

GUILLÉM DE FLUVIÁ

á Huch. ¿Está tot? *ab inteligencia.*

HUCH

Sí. *comensa á anarsen.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

á Guillém de Monredón; encaixant.

Lo salvaré

si 'l bon Dèu no 'm desampara!

SIMON DE MONTFORT

¡Salve, oh Rey!

*Saludant al Rey y á Na Maria ab gran acatament.**Prén desseguida de la má al Príncep, al qui besarán
lo Rey, una sola vegada y la Reyna, moltes ab de-
liri.*

NA MARIA

besant al fill. No 't veuré més

fill... fillet de la meva ánima!

¡Ay!

*Cau esvahida al sentir lo plor en que romp lo Príncep
al véurers' sol ab En Simón de Montfort.*

REY

á part. ¡Oh, dolor!*Veyentlos marxar y correuent á assistir á Na Maria.**Lo mateix fa En Guillém de Monredon, mentres diu
al Rey á cáu d' orella.*

GUILLÉM DE MONREDON

al Rey. ¿Qué havéu fet

Rey d' Aragó?

XIMENES CORNEL

ab En Guillém de Cervera y Pere d' Ahones.

¡Pobra patrial!

REY

à Guillém de Monredon. Cumplir com á cavaller
fent bocins mon cor de pare!

*Aquestos auxilian á Maria, mentres tots los demés
quedan en muda espectació y sense sapiguer qué fer,
aclaparats per lo que passa.*

TELÓ RÁPIT

Fí del primer acte.

ACTE SEGON

La mateixa decoració, sense'l trono ni l'armadura del Rey.

ESCENA PRIMERA

NA MARIA, GUILLÉM DE FLUVIÁ y un PATGE.

Aquella, portará vestits de viuda ab motiu de la mort de son espós, lo Rey En Pere, LO CATÓLICH En Guillém de Fluviá, denotará cansament y en son traje s' hi veurán senyals de la llarga jornada que acaba de fer.

NA MARIA

¿Me dus avuy bones noves?;
has vist al fill de mon cor?

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Tampoch, Comtesa! *ab dolor.*

NA MARIA

plorant. ¡Dèu meu!;
¿quán acabaré mon dol?
quan podré, en lo fill que anyoro,
sadollarme de petons?

GUILLÉM DE FLUVIÀ

¿Qué no sabéu Vos, Senyora,
lo que passa en aquest mon?

NA MARIA

¿Qué passa?.. *ab trista indiferencia.*

GUILLÉM DE FLUVIÀ

persuassiu. L' hivern congela
sense pietat, áus y flors;
mes, després, la primavera
torna á náixer... y altre colp
trescan les áus alegroyes
y brotan de nou les flors...

NA MARIA

¿Qué vols dir?

GUILLÉM DE FLUVIÀ

aconsolantla. Vull dir, Regina,
que tot s' acaba en est mon;...
que un colp se fonen les penes,
los goigs trauhen esplets nous!

NA MARIA

¡Ah, Guillém!; quant cert que ignoras
lo que es sufrir!;.. ¡aixís jo!;
tú, no saps que es la anyorança
d' un fill com En Jaume, hermós
y bell y ros com un ángel!
sens' poguer besar son front,
ni ensenyarli una pregària,
ni ohir sa veu, ni tan sols
recordarli, pera exemple,

de son pare y Rey, la mort!;..
 Y aixó, fa uns tres anys que dura
 des que me 'l robá En Simón!;
 y aqueix torment... no te terme
 pera mí, que mare soch!.. *plora.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Aconhortáuvos, Senyora! *carinyós.*
 jo hi aniré cada jorn...

NA MARÍA

¡Y que 'n treurás, reboster,
 si la fèra may s' adorm?;..
 que 'n treurás, si ni sols véurerl'
 has pogut, per' mon consol,
 desde que lo Rey En Pere
 te va cridá á son socós!..

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Jo 'l tornaré á vostres brassos!..

NA MARIA

¡Impossible, majordóm!

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡No será l' única volta
 que de l' áliga ó del corp
 hauré salvat de llurs urpes
 al ignoscentet colóm!

NA MARÍA

¡Si Dèu ho volgués!

PATGE

¡Altesa!;
lo Comte Simón Montfort!

GUILLÉM DE FLUVIÁ

à part. ¿Ell assí? *alt* ¿veyéu Senyora?

NA MARIA

assentint. Sí: *à part neguitosa* ¿á qué vindrá?

GUILLÉM DE FLUVIÁ

anantsen y palpant la daga. ¡Ull al llop!
Na María signa al patge que 'l deixi entrar. Se 'n va En Guillém de Fluviá.

ESCENA II

NA MARÍA y SIMÓN DE MONTFORT

SIMON DE MONTFORT

à part entrant. ¡Que hermosa que es! *alt.* ¡Regina!

NA MARÍA

¿Es Dèu que l'encamina *à part intranquila.*
avuy, ó be 'l diable? *alt.* ¿Qué voléu,
irónica. l'aymat del Apostólich?

SIMON DE MONTFORT

Parláus del Rey Católich,
l' *alt* En Pere, y d' En Jaume, lo fill seul

NA MARÍA

Son, Comte, massa tendres
de mon espós, les cendres
pera tocarles devant meu!..

SIMON DE MONTFORT

molt lonsauger y humil. Aixís
sols parlaré, Senyora,
del fill...

NA MARIA

suspirant. Sía en bon' hora
puig d' anyorarl', lo cor tinch malalts!

SIMON DE MONTFORT

à part. ¡Oh! *alt.* Veus' aquí, Comtesa,
perque he vingut... Tristesa
me fa, quan penso ab vostra soletat;
y en mitj de mes ventures,
les vostres desventures,
com grop que tapa 'l sol, m' han conturbat.

NA MARIA

¿Sería aixó possible?.. *extranyada.*

SIMON DE MONTFORT

Oh, sí!; també es sensible
mon cor, encar' que sía d' un Montfort;
y ho es, per' Vos, Senyora,
per Vos... á la qui adora
com á lo sol, que es vida, 'l fill del Nort!

NA MARÍA

¡Cloguéu aqueixos llavis *indignada.*

que augmentan mos agravis
fent, de mes penes, lo feixuch curull!

SIMON DE MONTFORT

¡Comtesa!.. Na María!; *apassionat.*
sigáu ab mí, més pía;
ascoltáume un moment... ho prego... ¡ho vull!
jo pera Vos, deliro,
jo, ab vostre nom, suspiro,
jo us veig en la batalla y en mon castell;
per Vos, á los cels clamo
y es tant lo que vos amo,
que sols plau á mon cor vostre sér bell!

NA MARÍA

¡Ja prou Simón! *sentintse ofesa.*

SIMON DE MONTFORT

amorós. ¡María!
per Vos, de nit y día
garlandes teixiré; seré l' escláu
que ull-pres de sa mestressa,
sos dolços somnis bressa
y viu per ella y gosa y...

NA MARIA

enérgica. ¡Anáu! ¡anáu!

SIMON DE MONTFORT

Ensemps, també, Senyora, *ab creixent deliri.*
que 'l fill que Vos anyora
com boscatana flor lluny del soley,
tornant al costat vostre
Vos rosará lo rostre
sent de son poble y mos estats, lo Rey!

NA MARIA

Mes... ¿cóm? *ab astúcia.*

SIMON DE MONTFORT

ab vivor. Sent Vos... ma esposa!

NA MARIA

¿Y aixís?.. *com deixantse convéncer.*

SIMON DE MONTFORT

apassionat. ¡Oh sí! *atantsantshi.*

NA MARÍA

aixecantse indignada. ¡Cóm gosa
parlarm' d' aixó, qui á En Pere fou traydor!

SIMON DE MONTFORT

¡Senyora... us am'! *ajonollantse.*

NA MARIA

rebutjantlo. ¡Enrera

SIMON DE MONTFORT

¿Enrera?.. *aixecantse violentment.*

NA MARIA

¡Sí! *signantli que se 'n vagi.*

SIMON DE MONTFORT

ab ràbia. ¡La fera
quan vol sa presa, no s' ascolta 'l cor!
Va á abalansarse contra Na Maria pera estrényerla

en sos frenétichs brassos, quan, ab lo crit de la Reyna, surt precipitadament En Guillém de Fluviá qui corra á interposarshi, amenassant ab son punyal á En Simón de Montfort.

ESCENA III

Los mateixos, GUILLÉM DE FLUVIÁ y guardes, *quan se indiqui en lo diálech.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Vil y cobart! *volguent clavarli 'l punyal.*

NA MARIA

¡Guillém! *detenintlo horroritzada.*

SIMON DE MONTFORT

mostrantli 'l pit. ¡Ferfú!

NA MARIA

cridant imperiosa. Mos guardes!; feu presoner... *ne surten dos ó tres, esperant ordes.*

SIMON DE MONTFORT

á Guillém de Fluviá. ¡Ferfú!..

á Na Maria, irónich. y Vos, Altesa, manáu empresonarm'... que encara 'l Príncipe, de ma vida respón!..

GUILLÉM DE FLUVIÁ

á part, rebotent lo punyal. ¡Mal' haja 'l día que 'ns lo robá!..

NA MARÍA

aclaparada. ¡Malvat!

SIMON DE MONTFORT

frisós y ab rábia. Oh, sí!; la febre
d' amor y de venjança que m' abrusa,
mon seny contorba!.. *intentant acostarshi.*

NA MARIA

esglayada.

¡Oh Dèu!.. *resentse.* ¡Venfu mos guardes!;
lligáu de mans y peus á n' aqueix home!..
*Los guardes van á ferho, quan abrahonantshi En Si-
món de Montfort, diu.*

SIMON DE MONTFORT

als soldats. ¡Enrera, vils sayons!;
á *Na María.* Que llurs mans posin,
Senyora, á sobre meu, y 'l cap d' En Jaume
rodolará, com pedra que s' estimba,
fins vostres peus!.. *amenassador y terrible:*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

intentant abrahonarshi. ¡Ira dels cels!

NA MARIA

contenint á En Guillém de Fluviá y als guardes
¡Clemencia! á *En Simón de Montfort.*

SIMON DE MONTFORT

ab imperi.

Deixáume lo pas franch!.. ben ample y lliure!
Los soldats s' apartan y En Guillém de Fluviá se 'l
menja ab los ulls, retantlo.

à Na Maria.

Si 'l fill voléu, lo vostre cor que 'l compri!

NA MARIA

¡Oh, may! *tapantse 'l rostre ab horror.*

SIMON DE MONTFORT

à Na Maria

¡Penseushi! *à part.* Oh, sí!... ha de ser meva!
Se 'n va precipitadament.

GUILLÉM DE FLUVIÁ

amenassantlo ab los punys.

¡Vindré á buscártel'... per mon Dèu, ho juro!

à Na Maria ¡Senyora!... *ab carinyós respecte.*

Los guardes se retiran.

NA MARIA

plorant, abatuda. ¡Oh, bon Guillém!

GUILLÉM DE FLUVIÁ

enternit y agitat. ¿Ploráu?

NA MARIA

per En Jaume, son fill. ¡Soch mare!

GUILLÉM DE FLUVIÁ

profétich, encoratjantla.

¡No temáu res!; al vil, los cels l' enfonsan!

Se 'n van, enrahonant tristement.

ESCENA IV

EN GUILLÉM DE MONREDÓN, EN GUILLÉM DE CERVERA, EN XIMENES CORNEL y EN PERE D' AHONES.
Entran, prosseguint una conversa.

GUILLÉM DE CERVERA

¿Qui pert lo temps, Guillém, cercant les causes
quan es la véu de l' amistat qui 'l crida?:
—¡Venfu!,—tú nos digueres en tes lletres,
y assí nos tens.

PERE D' AHONES

Parláu.

XIMENES CORNEL

Deber es pláurervos.

GUILLÉM DE MONREDON

Grats sia á Dèu! *pausa curta.* De lo camí que un d'ía
vos vaig fitar, n' havém seguit bon rotlle
y 'l pátri foch ha renascut puríssim
bratlant potent sa inextingible flama!

GUILLÉM DE CERVERA

¿Qué manca, donchs?

GUILLÉM DE MONREDON

Parlar ab Na María
y demanarli que lo permís nos donga
com á Gobernadora que es dels Regnes,
per' requerí' á En Montfort que 'ns torne 'l Príncep,
Rey y Senyor de nostra amada pátria!

GUILLÉM DE CERVERA

¿Res més?

GUILLÉM DE MONREDON

¡Res més, Cervera!

GUILLÉM DE CERVERA

ab ironía, sorprés d' aytal resposta.

¿Ets tú, l' invicte

Guillém de Monredón qui aixó 'ns proposas?:

¿se menja lo rovell les nostres armes?

PERE D' AHONES

¿A Carcasona 'ns proposáu anarhi
 en só de pau, quan les mateixes pedres
 de rábia cruixirían al petjarles?..

XIMENES CORNEL

Y á mes, vos que sou Mestre dels Templaris,
 ¿demana, qui té 'l dret?; y avuy... ¿no es nostre?

GUILLÉM DE MONREDON

¡Ah, mos amichs!; l' afany que us mou la llengua,
 es l' esperó mateix que á mon cor punxa;
 mes... digáume, per Dèu; la serp traydora,
 ¿la venç l' astúcia ó lo valor? *pausa afanyosa.*

Sis mesos

han just cumplert de lo terrible día
 en que lluytant com bráu, y ab éll, nosaltres,
 perdfam pera sempre l' alt En Pere,
 espill de Reys y cavallers, en l' ampla
 planúria de Muret... (1) occit, ¡oh pena!

(1) 12 de Setembre de 1213.

per les mateixes armes del que un día
 jurávali amistat y vassallatge,
 ensemps que nostre aliat, l' infelís Comte
 de Tolosa, fugía á l' Anglaterra
 y 'ls llamps de Roma fulminants, ferfians'
 cubrint d' amarch afront nostra derrotal..

GUILLÉM DE CERVERA

¡Perdona, amich!..

PERE D' AHONES

ab despit. ¡Es cert!.. y viu encara
 l' hipócrita creuhat... la serp heretje!..

XIMENES CORNEL

¿Qué debém fer?.. *impacient.*

GUILLÉM DE CERVERA

afanyós. Parla Guillém...

UN PATGE

anunciant á la Reyna. ¡La Reyna!

GUILLÉM DE MONREDON

Per ella y per' la pátria, salvá' á En Jaume!

ESCENA V

Los mateixos y NA MARÍA

Al entrar aquesta, tots li fan gran acatament.

NA MARIA

¡Molt benvinguts sigáu, nobles carfssims,

al lloch aquest, quines parets s' alegran
de véuroshi de nou!

GUILLÉM DE MONREDON

Fa pler, Senyora,
aixó á vostres vassalls, que s' encomanan
humils á vostra gracia, ans de parlarvos.

NA MARIA

Podéu ferho, Guillém.

GUILLÉM DE MONREDON

ab molt respecte. ¡Dèu m' il-lumini!.. *pausa curta.*
Vos no ignoráu, Regina, la orfanesa
en que la pátria, de son Rey, se troba

NA MARIA

¡Be ho sap mon cor, que de plorar! no 's cansa!

GUILLEM DE MONREDON

Donchs, be, Senyora: Catalunya 's frisa
d' aguantar per més temps semblant oprobi
y ensemps glateix pera rentar l' ultratje
que raja sanch encara!

NA MARIA

á part. ¡Oh, si sabessen
lo nou afront!.. *alt.* ¿Qué penséu fer?

GUILLÉM DE MONREDON

Altesa,

ab vostra vénia, anar á Carcasona
á reclamá' á En Montfort que 'ns torne 'l Príncep,
ó en cas contrari, á nou combat cridarlo!

NA MARIA

ab joya.

¡Oh, sí, los meus vassalls!; corréuhi promptes...
 y si mon fill vos nega. . si orb, no mira
 pera son bè mateix, privant lo nostre...
 digáuli en lo meu nom que jo,... la fembra
 que va insultar cobart... lo desafia
 llensant en son castell lo crit de guerra
 y á sos estats portant l' ira dels pobles
 als que governa en nom del Rey En Jaume!

TOTS

¡Aixís serà! *ab entussiasme.*

NA MARIA

¡De tots ho espero!..

GUILLÉM DE MONREDON

¡Altesa!:

per Dèu y nostre honor, dignáuvos rébren'
 lo nostre sacrament!

jurán tots creuhantse les espases.

NA MARÍA

solemnia y constada.

¡Qué Dèu l' ascolti *pe'l jurament.*
 benehint, vassalls meus, vostra embaixada!

PERE D' AHONES

¡No perdám temps!..

á Guillém de Monredón qui s' adelanta á despedirse.

XIMENES CORNEL

ab entussiasme. ¡O 'l Rey salvat...

GUILLÉM DE CERVERA

O guerra!

tots saludan á Na María, que se 'ls quedarà contemplant ab goig intens fins á ser fora.

ESCENA VI

NA MARÍA

¡Se 'n son anats!; ¡be n' hajan!: llurs paraules han sigut cordial pera mes penes!: ells son valents; fidels á ma Corona y fills preuhats d' aquesta noble Terra... y m' han promés tornarme 'l fill als brassos que ara, al esténdres', á la buydor estrenyen... ¡Sí; m'hø han promés y ho cumplirán!.. Quan vingan lo poble rebralós ab cants y festes y jo, tot ascoltant tals crits de joya, podré assolir lo goig de no ésser Reyna! *reflexiona.* mes... ¡ay de mí!.. ¿perqué, quan aixó penso, mon cor tremola espahordit, y 'm sembla véurerls' tornar, la cara trasmudada, per' dirme:—¡En Jaume es mort!;.. ploráu, Comtesa: la destral que á Muret tallá lo roure, ha esmicolat, crudel, lo seu brot tendre?— Oh, no será!.. ¿y si fos?.. ¡Mes desventures vos les ofresch, mon Dèu!.. *anantsen.*

¡Guardáulo, oh Verge!

Se 'n va.

ESCENA VII

EN GUILLÉM DE FLUVIÁ y HUCH

entran parlant en veu baixa.

HUCH

¿No voléu que us acompanyi?

GUILLÉM DE FLUVIÁ

T' he dit nó... y van tres vegades
per més, Huch, que aixó t' extranyi.
¿Mes armes?..

HUCH

Son amagades
Hont m' havéu manat, Senyor.

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¿Mon corcer?

HUCH

Abaix pateja.

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¿Y 'l castell?..

HUCH

Ni 'l vent l' oreja
si áns no diu: ¡mória En Montfort!

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¿Es fora aquest?

HUCH

Fa ja estona.

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Ni may que torni!..

HUCH

En fugir

ha fet bè, perque á ma fona
no ha sentit aixís brunzir;...
ab ira. Y la hi duch amenassada
desde Muret .. *exaltantse ab son recort.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

ab tristesa. ¡No 'n parlém!..

HUCH

¡Del Rey En Pere vessada
fou la sanch... y sanch volém!

GUILLÉM DE FLUVIÁ

Be;... sí.. ¿Has vist eixir al noble
Monredón?..

HUCH

Lo cavaller
Templari?

GUILLÉM DE FLUVIÁ

Sí.

HUCH

A cal paher,
segons m' ha dit gent del poble,

camí avall se dirigía
 ab sos altres tres companys,
 mentres parlavan d'afanys,
 del Rey y de Na María!..

· GUILLÉM DE FLUVIÁ

Molt me pláus; y així ascolta ara
 lo que dirás á Sa Altesa
 en nom meu...

HUCH

Senyor, ¿encara
 persistiu en vostra empresa?

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¿Qué no saps que pressa duch
 y ta insistencia 'm despláu?

HUCH

¿Perqué sol vos en hi anáu?

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¿Callarás?.. ascóltam, Huch. *pausa.*
 Quan ja siga lluny d' assí,
 quan ni de la polsaguera
 que mon corcé' á son darrera
 alsará, se 'n vegi així; *fa la acció de gens.*
 á la Reyna, Na María,
 la hi dirás ab tot respecte,
 que qui la serví ab efecte
 sempre lleal, de nit y día,
 emprén ara una jornada
 quins perills tan sols sap Dèu,
 pera cumplir la sagrada

prometensa que la hi feu;
 que, per' ella, poch m' importa
 conservá ó perdre la vida,
 si ma mort un goig la hi porta,
 si ma vida á un goig la crida;
 que vull poguerli torná,
 del cel, comptant ab l' ajuda,
 lo fill que una má forçada
 contra dret li arrabassá;
 y la hi dirás també encara,
 que son pobre reboster
 quin cor sols ha sabut fer
 aymarla, com ama un pare,
 del castell del vil Montfort
 tornarà duhentli alegríes...
 més que si passats uns dies
 no 'n tornés... que 'l plori mort!

HUCH

¿Vos morir?.. no és pas possible...

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Dèu proveirà si ha de ser!..

HUCH

Oh, nó; soch vostre escuder
 y dech anarhi...

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Impossible!

HUCH

Per' morirhi jo... *ab generositat.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

connogut. Ton cor
 te fa oblidar que un remensa,
 ja may pot rentar la ofensa
 que á un noble 's fa en son honor;
 y aixís, sense més tardança
 com adés te he encomenat,
 surt del castell d' amagat
 no portant ni escut, ni llança,
 y cavalcant mon corcé'
 lo durás al lloch hont son
 mes armes... fermantlo bè;
 y sense aturarte á un mon
 t' entornarás desseguida
 per' trasmetre á la Comtesa
 tot quant t' he dit...

HUCH

¡Per ma vida
 cumpliré!, fentme tristesa
 no poguer acompanyarvos!

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Ves, donchs, Huch! *emocionat.*

HUCH

gansejant. Mes...

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¿Qué?...

HUCH

no atrevintse á demanarho. Senyor...

¡si al menys pogués abressarvos!

Guillém de Fluviá, conmogut per la fidelitat y carinyo de son escuder, esténli 'ls brassos, dihent al apretarlo en ells.

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Be ho mereix ton noble cor!

Se'n va Huch després de despedirsen.

ESCENA VIII

EN GUILLÉM DE FLUVIÁ, *molt pensatiu.*

¡Juguém lo tot pe 'l tot!: així ho reclaman
la salut de la Reyna, mi Senyora,
la llibertat d' En Jaume á qui demanan
tots sos vassalls... y mon honor á l' hora!
¡Tal es mon sagrament!; es la promesa
feta á la Reyna y mare infortunada
quin cor se migra en mitj de sa grandesa,
puig que li manca 'l goig de ser amada!
¡Cumplímla, donchs!: á lo castell fortíssim
hont móra 'l vil, me 'n vaig!: l' áliga altiva
cent colps ha cap-girat son vol altíssim,
sa llocada ovirant, de, mi captiva...
¡Y aixís será! s' ajonolla. ¡Deu meu!; desd' les altures
d' ahont regíu lo món y les polsades
comptéu dels cors qu' en Vos tenen fixades
la fi de llurs dolors y desventures;...
Ascoltáu los meus prechs; guíáu mos passos
per' vénçer á En Montfort qu' així 'ns acora,
tornant lo fill, de sa mare, als brassos
y á la pátria, son Rey, que captiu plora!
*Transacció: emocionat per sos recorts, romíant uns
moments abstret, fins que aixecantse, exclama resolt.*

¡Adèu síáu parets!... pàgines mudes
 qu' heu vist sempre á mos goigs tréurer florida,
 com veyéu ara, tot plorant, perdudes
 del alt En Pere, les virtuts y vida;...
 ¡Deixarvos es forçós!.. ¡Y quánt me costa
 fugir d' aquest raser, quan ma vellesa
 m' avisa qu' es aprop,... aprop, la posta
 de ma existencia!... ¡Oh, prou!;... ja prou tristesa!
 ¡A revéure'!... ¡Un sol mót!... Si no venfa
 dins d' alguns jorns,... bèn á pleret cridáume;
 si no us responch,... digáu á Na María:
 —Senyora, ha mort pera salvar á En Jaume!
s' en vá.

ESCENA ÚLTIMA

NA MARÍA y, *més tart*, EN SIMON DE MONTFORT
 y GUARDES.

*Aquella, surt en lo mateix moment en que acaba d'
 anàrsen En Guillém de Fluviá.*

NA MARIA

¿Hont anirá? *per En Guillém de Fluviá.*

Desde 'l mirador, fa estona

he vist eixir son escuder sens' armes!
 tot cavalcant son corcer de guerra...

reflexionant. A cassa de vil corp, no hi aniria
 mon reboster fidel: sense volguerho,
 si fós aixís, la vida de mon Jaume
 posaría en perill... Veyám si 'ls trobo...

*Va á eixir, quan per la banda de sa cambra se sent
 burgit ó soroll de lluyta, per lo que, mudant d' in-
 tenció, s' atura y ascoltant, diu:*

¿Quí móu aquest burgit prop de ma cambra?
entra un guarda que, esbufegant, diu á María.

UN GUARDA

Senyora; ara tot just, per sospitós, la ronda
ha prèrs á un pelegrí qu' á entrar se nega...

*Entran uns quants guardes més, empenyent á la força
á En Simon de Montfort que anirà disfressat de
pelegrí, procurant ocultar son rostre pera que no 'l
reconequi Na María que no 's fixarà en ell.*

SIMON DE MONTFORT

¡Ira dels cels! *als guardes, ab veu retinguda.*

UN ALTRE GUARDA

Entráu! *empenyentlo á dins.*

SIMON DE MONTFORT

desempallegantsen' ab fúria. ¡Deixáume!

UN GUARDA

volguent explicar lo ocorregut. ¡Altesa!

SIMON DE MONTFORT

á part. ¡Y la haig de véurer, sens' poguer robarla
quan meva anava á ser?...

NA MARIA

als guardes. ¿Perqué á est home?...

GUARDA I.

L' havém trovat sotjant com un espía
sòts vostre finestral, pera enfilarshi.

NA MARÍA

á Simon de Montfort. ¿Es cert aixó, bon home?

SIMON DE MONTFORT

à part. ¿Qué contesto?

NA MARÍA

¿Sóu mut ó sòrt?... no 'm responéu?...

SIMON DE MONTFORT

à part y lluytant pera callar. ¡Responde?
 quan fòndrela ab un bés ara voldría
 y en l' estotx de mon cor guardarla sempre!

NA MARÍA

als guardes. Portéulo al reboster: déu estar débil.

GUARDA 1.

¡Tè un bras de ferro!...

GUARDA 2.

Y armes dú, Senyora!
*La Reyna, sorpresa y anguniosa per lo que li diuhen
 los guardes, se gira á En Simon de Montfort.*

NA MARÍA

á Simon de Montfort.
 Mostráume 'l rostre, pelegrí:... ¡jo ho mano!
*A una indicació de la Reyna, los guardes se retiran
 á respectuosa distancia, sense que vegin lo rostre
 d' En Simon de Montfort ni sentin lo que diu.*

SIMON DE MONTFORT

á Maria. ¡Teníu!
se descubreix á María qui quedarà esglayada.
 Per Vos, tornava Altesa: féume
 una almoyna d' amor...

NA MARIA

als guardes, vacilant. Mos guardes:
ara mateix, fora 'l castell, duhéulo,
fent que ni un brí de sa pobra roba
ningú la toque ni cap mal sufresca...

á Simon de Montfort.

Y vos... ¡anáu!: pensáu, Simon, qu' encara
podría recordarm de que soch Reyna!

SIMON DE MONTFORT

Y mare també, ¿es cert? d' un fill quin rostre
sols besarán, Senyora, vostres llávis
quan á fréch seu, lo meu ansiós, s' hi ajunte
per' rébren' la suavíssima rosada!

NA MARIA

¡Sempre 'l mateix!...

ab amarganta desesperació y volguent ferlo fugir.

SIMON DE MONTFORT

ab encegament. ¡Cóm sempre es la mateixa
la passió que cap á Vos m' atía!
lluyta silenciosa entre 'ls dos: neguit en los guardes.

GUARDA 2.

¿Qué li déu dir l' Altesa?

UN ALTRE GUARDA

per la Reyna. Fá plorarla.

UN ALTRE GUARDA

Li contaré, com pelegrí; miséries,
ó histórles tristes...

GUARDA 1

Sols contan les que saben.

SIMON DE MONTFORT

¡Soch á sagrat! *imposantse.*

NA MARÍA

¡Oh, no!

SIMON DE MONTFORT

amenassador. ¡Vida per vida!
llevéu la meva y finirá lo Príncep

NA MARIA

¡Oh Dèu!

*Gran lluyta de sentiments entre son amor de mare y
sa indignació com á Reyna. Transacció brusca, diri-
gintse als guardes.*

Mos guardes!: executéu mas ordes,
guiantlo *per En Simon de Montfort.*

fins á fora les muralles.

á Simon de Montfort. ¡Mon fill vos salva!

*Los guardes se posan al darrera del Comte pera
acompanyarlo.*

SIMON DE MONTFORT

frisós, despedintsen' ¡Ab éll,

per sos brassos, aquí vull rébreos!

*Se 'n van En Simon de Montfort y los guardes, men-
tres Na María, cayent de jonolls abatuda, exclama
plorant.*

NA MARIA

¡Ma corona, oh Jesús, també es d' espines!

TELÓ RÁPIT

Fí del segon acte.

ACTE TERCER

Sala d'armes, ab un finestral gòtic al fondo, del Castell d'En Simon de Montfort. — Mobles, quadros ó retaules y adornos corresponents á la época. Portes laterals cubertes ab cortinatges y una de major que figura correspondre á la escala d'honor quin replá y primeres gráus se veurán al lluny. — L'acció passa á la ciutat de Carcasona, l'any 1214.

ESCENA PRIMERA

EN JAUME, NA BLANCA, RAMIR, *patge*, y EN SIMON DE MONTFORT

Al aixecarse lo teló, los dos primers, que tindrán uns sis y uns cinch anys respectivament, estarán jugant vora del finestral sots la vigilancia de'n Ramir qui sempre denotarà especial inclinació y carinyo pera'l nen Jaume. Un poch després entrarà En Simón de Montfort qui 's quedarà uns moments embadalit contemplantse als nens.

NA BLANCA

¡Dónamho! á En Jaume.

EN JAUME

¡No ho vull!

NA BLANCA

¡Es meu!

EN JAUME

Aquí ho tens. *donantli la joguina ab despit.*

NA BLANCA

ploriquejant. ¡Lletx!, no ho vull ara...

RAMIR

Blanca!, no sigáu rara
prenéuho. *per en Jaume, á part.* ¡infelís!

NA BLANCA

prenentli la joguina bruscament. ¡No es teu!
*En Ramir, amanyagantlos, procura que no s' enfadin
y que no plorin*

SIMON DE MONTFORT

desde la porta. ¡Qué gentils!
pe 'ls nens. ¡Quina parella
farán los dos més vistosa!;
¡que 'n serás, Blanca, d' hermosa
quan arrives á poncella!

RAMIR

¡Blanca! *reptantla per molestar al nen.*

EN JAUME

á Ramir. Me 'n vull anar ..

NA BLANCA

No, nó: ... has de ferme un petó...
Lo nen s' hi resisteix girantli la cara.

RAMIR

A En Jaume. ¡Senyor!, l' havéu d' estimar...

EN JAUME

¡Nó! *aixecantse y arrencant á córrer.*

NA BLANCA

¡Sí, sí! *també correguent pera besarlo.*

SIMON DE MONTFORT

surtint, á Na Blanca. ¿Qué es aquest pló'?

RAMIR

Senyor, jugavan...

SIMON DE MONTFORT

á En Jaume, sever. ¿Per qué tractas á Na Blanca així?
¡No la estimas?..

EN JAUME

decidit y sech. ¡Nó!

NA BLANCA

á En Jaume, festosa. Jo sí.

SIMON DE MONTFORT

á part. ¡Sempre esquerp! *alt.* No será ré' tot aixó. *amanyagantlo.*

EN JAUME

fent lo patarrell. Me fá enfadar dihent que assí no es casa nostra.

SIMON DE MONTFORT

¿Aixó?.. *rihent irónich.*

EN JAUME

Sí! *molt formal y sério.*

SIMON DE MONTFORT

per Na Blanca á En Jaume. L' haveu d' amar
com á germaneta vostra.

¡Ramir! *cridentlo y signantli que s' atansi.*

RAMIR

Senyor...

SIMON DE MONTFORT

Ves, empórta'ls
y fès que un' altra vegada *per En Jaume.*
la respecti. *per Na Blanca.*

RAMIR]

á part, per En Jaume. ;Sempre odiada
sa persona *alt.* ho faré!

SIMON DE MONTFORT

Pórta'ls
á lloch, més que aquest, segú',
puig ja saps que 't tinch manat
que 'l Príncep, sia guardat
hont no 'l veja may ningú.

EN JAUME

á Ramir. Aném?.. *impacient y rezelós.*

RAMIR

à *En Jaume*. Sí. à *Simón de Montfort*. Senyor...
anantsen.

NA BLANCA

correguent cap à En Simón de Montfort. Un bes.

SIMON DE MONTFORT

¡Blanca, Blanqueta meva!
*L' aixeca en l' ayre tot besantla carinyosament. Des-
prés la deixa y diu mirántse-la.*
Ja faré que siga teva
sa corona! *la nena retrocedeix envers son pare y li diu.*

NA BLANCA

à *Simón de Montfort abessantlo*. ¡Pare! un més!..
*Aquest, la torna á besar y agafantla per la mà, l'
acompanya fins ahont es lo Príncep al qui obliga á
que l' abrassi.*

Se 'n van los nens y En Ramir.

ESCENA II

EN SIMON DE MONTFORT

*Se contempla á aquells fins que 'ls pert de vista. Deixa
anar la cortina y queda ensibismat.*

SIMON DE MONTFORT

¡Jo haig de ser Rey!: la corona
de comte qu' un rey me dona
perque éll vol, m' es massa estreta,
qué á qui 's tém com á un atleta,

als escláus no se 'l pariona!
 Y ho seré!..., puig ja me cansa
 dirm' vassall del Rey de França,
 quin poder, al meu ofén,
 y ¡mal llamp! ma espasa y llança
 poden ferme independent...

A més... veig á l' horitzó
 Catalunya... eixa nació,
 que 'm té l' ánima robada,
 para apoderarnen' jo
 com á *Lleó de la Crehuada!*:

¿Qué 'm deté, donchs?... Mon orgull,
 l'altiva sanch qu' en mi bull,
 la pór que mon nó m inspira,...
 prou bescantan, que no 'm mira
 Rey ja 'l món, perque no vull!...
 Més ¡ay!.. ¿perqué en ma follia
 ans que véurerm' coronat,
 penso sols de nit y día
 ab rebre un bés teu... María,
 en véurerm', de tú, estimat?

gran llúyta entre sa ambició y son amor.

¡Oh, dóna!... ¿perqué així 'm tenta
 ton recort y m' aturmenta
 l' esperit, com reny de mare?

*Transacció terrible, denotant la perturbació en qu'
 está.*

¿Perqué ab tú... se me presenta
 també En Pere, enutjat ara?

volguent recordar á Maria y allunyar la visió.

Oh!... enrera visió espantosa!
 ¡Fuig d' assí, sombra sangnanta!...
 ¡Rey En Pere!, no m' espanta
 vostre clám... ¡María hermosa

Vos vull meva!

dirigintse á la sombra, retantla sarcástich

Plora ó canta;
crema ó gosa...; m' ambició
no té fré ni aturadó',
ni sols lo crim la esborrona...
delirant. ¿Qué no saps que 't jurí jo
péndret' muller y corona..?

transacció, al fugir aquest recort y per Maria.

Oh, llavors,... no envejaré
al núvol que se sosté
mes amunt de les montanyes
y al sol mos ulls clavaré
sense clóurer les pestanyes:
no 'm farán migrar lo cor
ni ab ses aromes, la flor;
ni l' aucella, ab sa volada;
ni la mar, ab son fúror;
ni ab ses perles, la rosada:
¡Oh, no, nó! perqu' ésser Rey,...
assolir tal dignitat
tot tenintla á mon cotat, *per Na Maria.*
es goig supré... *crit d' orgull.* ¡Sía lley
desd' ara, ma voluntat!

ESCENA III

EN SIMON DE MONTFORT y RAMIR, patge.

*Aquell anava á eixir, quan entra aquest que lo saluda
ab temor, sentli gran acatament.*

RAMIR

entrant. Senyor!

SIMON DE MONTFORT

soptat. Mal haja!... *alt.* Ramir?

RAMIR

Ab vostra vénia...

SIMON DE MONTFORT

impacient. ¿Qué hi ha?

RAMIR

Una gran munió de nobles,
 templaris y ciutadans,
 á les portes del castell,
 ara acaba d' arribar.

SIMON DE MONTFORT

¿Qué volen?

RAMIR

Parlar ab vos

SIMON DE MONTFORT

Dígalshi qu' es massa tart.

RAMIR

Es que esperan...

SIMON DE MONTFORT

interrompentlo. ¿Perqué venen,
 si no 's poden esperar?

RAMIR

Dihuen que son missatgers
 y 'ls hi dú pressa parláus...

SIMON DE MONTFORT

¿Quí 'ls envía?

RAMIR

La Comtesa

Na Maria.

SIMON DE MONTFORT

à part ab goig. ¡Dèu me vall!

alt. ¿duhen armes?

RAMIR

Son de festa

SIMON DE MONTFORT

¿N' hi ha molts?

RAMIR

No 'ls he contat.

SIMON DE MONTFORT

Ramir! *ab enuig, per la resposta.*

RAMIR

Senyor! *temerós.*

SIMON DE MONTFORT

Sens' tardança

dí'gals' qu' entrin... *repensantse.* ¿Quí es son cap?

RAMIR

Lo gran Mestre dels Templaris.

SIMON DE MONTFORT

¡Qu' entrin, ¿sents?

*Ho diu maquinalment, a segint á part. ¿Accedirá?
Roman pensatiu. Ramir se 'l mira ab ódi y despreci,
dihent mentres se 'n va.*

RAMIR

Oh, si pogués de ses urpes
véurer lliure al Rey infant'

*Se 'n va. En Simon de Montfort s' atansa al finestral,
guayta al cel y diu.*

SIMON DE MONTFORT

Avuy lo cel amenassa
pluja ó vent... més ¿que voldrán?

se sent lo soroll de moltes veus que s' acostan.

ESCENA IV

EN SIMON DE MONTFORT, EN GUILLÉM DE MONREDON, EN GUILLÉM DE CERVERA, EN PERE D' AHONES, EN XIMENES CORNEL y molts altres nobles, templaris y ciutadans. *Tots vestits de cerimònia ó festa y armats galantment.*

Se col·locarán en semi-círcul quedant en primer terme los quatre personatges Guillém de Monredón, etc., quins reprimirán llurs sentiments.—Es cap al vespre.

GUILLÉM DE MONREDON

Los missatgers, oh Comte, qu' assí venen,
vos donan, ans que tot, l' óscul de páu.

SIMON DE MONTFORT

Lo noble Monredon benvingut s'fa
y rébia, ab sos companya, mon Dèu vos guard'
se saludan ab gran cerimònia y parlan ab intenció.

XIMENES CORNEL

à part. Sa gràcia 'ns il·lumine y assistesca.

GUILLÉM DE CERVERA

à Pere d' Ahones.

¿No se us encenen, com á mí, les sanchs?

PERE D' AHONES

à Guillém de Cervera. Oh, sí!; mes...
van enrahonant baix, ab demostracions de desagrado.

SIMON DE MONTFORT

afectuós y astut. Monredón, ¿quif vos envía?

GUILLEM DE MONREDON

à part. ¡Quif pogués ara convertirse en llamp!
dominantse.

alt. Sabéu ja Vos, Senyor, que hi ha una Dama
que plora sense treva fá alguns anys
l'ausencia d' un fill, dolç com mel en bresca,
de cavellera d' or y bláus esguarts:
aqueixa Dama, donchs, es qui 'ns envía
pera que la hi tornéu son fill preuhat...

SIMON DE MONTFORT

Aixís... ¿veníu en nóm de Na Marfa?. *contenintse.*

GUILLÉM DE MONREDON

Vos ho havéu dit!..

SIMON DE MONTFORT

à part, apretantse'l. Oh, cor!..*alt.* Pláume escoltáus.

GUILLÉM DE MONREDON

Vejáu lo que Sa Altesa vos proposa.

SIMON DE MONTFORT

Fará de bon sentir.

GUILLÉM DE MONREDON

Si la hi tornáu,
com espera de vos, son fill, En Jaumé,
vos promet sa aliansa y sa amiatat.

SIMON DE MONTFORT

¿Qué mes?.. *ab afany.*

GUILLÉM DE MONREDON

Fará que sos vassalls y 'ls vostres
se dongan l' abressada de germans...

SIMON DE MONTFORT

¿Qué mes... qué mes? *ab creixent afany.*

GUILLÉM DE MONREDON

Contra lo Rey de França
aixecará un estol de guerrers bráus
posantlos, oh alt Montfort, al servey vostre...

SIMON DE MONTFORT

¿Res més? *ab incontenible impaciencia.*

GUILLÉM DE MONREDON

sorprés. ¿No es prou?..

SIMON DE MONTFORT

ab seguetat y despreci. Guillém, hem acabat.
á part.

¡No me rendeix son cor;... no 'm vol y 'm prega...!
alt y resolut. ¡Donchs tinch son fill, es meu!

GUILLÉM DE MONREDON

ab energia, si bé procurant contindres'.
¿De quant ençá?

SIMON DE MONTFORT

D' ençá... y vos ho sabéu, que no 's compliren
los pactes convinguts.

moviment general d' aspectació.

GUILLÉM DE MONREDON

Per Dèu... frenáu
la llengua, amich Simón...

SIMON DE MONTFORT

sarcásticament lonsauger. Sía en bon' hora;
més, puig veníume En Jaume á reclamar,
féu abans' si voléu que vos lo torne,
que deixi l' alt En Pere lo fossá'
pera morir de nou á l' ombra santa
del penó, qu' á Muret, combaté irat!

moviment de rúbia en tots.

GUILLÉM DE MONREDON

ab indignació. Oh, prou, Montfort..!

GUILLÉM DE CERVERA

amenassador. Semblants afronts...

SIMON DE MONTFORT

provocatiu. ¡S' ascoltan!

GUILLÉM DE CERVERA

La venjança 'ls recull y 'ls renta ab sanch!

GUILLÉM DE MONREDON

solemniai. ¡Comte Simon!: en nom de Na Marfa,
vos requerfm: ¡dáunos lo Príncipe!

SIMON DE MONTFORT

ab creixents fúria y coratge. ¡May!
Oh, no; jamay! ¿Sentfu?. . Abans cauria
fet runes miserables mon casal,
y jo, abans que Capdill de la Creuhada,
ó 'L LLEÓ d' ella temut, sería un cá!

GUILLÉM DE MONREDON

¡Per Dèu... per Dèu, Simon!; vos cega l' ira
y ¡ay de vos! si la guerra us declarám!...

SIMON DE MONTFORT

¡La guerra... ¿Y ab vosaltres?... ¿Qué dech témer
dels qui vencí ab llur Rey, poch mesos fá?...
¡La guerra!;.. aytal páaula sorpendría
á una fembra tan sóls.., nó á mí ¡que es cas!

GUILLÉM DE MONREDON

enardit. ¿La voléu, donchs?

SIMON DE MONTFORT

¿Qué si la vull?... l' ansfo
com lo foch n'ous garbons pera cremar.

GUILLÉM DE MONREDON

solemniai.

¡Sia aixís!: demá quan lo trench d' auba
avise 'l jorn novell, ressonará
per tota aquesta terra, espahordintla
lo nostre crit de guerra!

GUILLÉM DE CERVERA

¡Y cóm me es grat
parlarvos ara, Comte, puig d' est modo
sabréu, si us pláu per força, qué més val:
si l' orgull que vos cega y nos insulta
ó 'l fástich y oy profóns que 'ns inspiráu!

SIMON DE MONTFORT

¡Ira de Dèu!.. l'ó cap de 'n Jaume, encara
afront semblant, Cervera, pot pagar!

XIMENES CORNEL

Vos oblidéu, creuhat, que hi ha qui vetlla
desde los cels, per l' orfe empresonat!

PERE D' AHONES

Y que, de sa persona, al Apostólich
ne responéu, oh Comte, ab vostre cap...

SIMON DE MONTFORT

¡Oh, pr'ous... ja pr'ous insults!; vinga la guerra!

NOBLES Y TEMPLARIS

criçant. ¡Sant Jordi!

GUILLÉM DE MONREDON

à Simón de Montfort, ab fruició.

¿Ohíu?

NOBLES Y TEMPLARIS

¡Santa María!

SIMON DE MONTFORT

ab feresa ¡M' plau!:

l' espatech de les armes; dels cadávres
 lo tuf podrit y dels ferits los planys,
 son pera mí més dolces armoníes
 que pera valtres, d' un trobayre, 'ls cants!

XIMENES CORNEL

¡Fèra sens' cor!

SIMON DE MONTFORT

Oh, sí!,... per' vos, Ximenes...
 per' tots valtres, ho soch!...

GUILLÉM DE MONREDON

à part, esgarrifat. ¡Dèu meu!*à Simon de Montfort.* ¡Malvat!:*à tots.*

¡companys!; jurém la guerra á n' aquesst home,
 de nostra pátria l' enemich capdal!

TOTS

ab les espases crehuades.

¡Vos ho jurém, gran Mestre!

SIMON DE MONTFORT

reptantlos. ¡Guerra!

GUILLÉM DE MONREDON

¡Guerra,
fins vençer ó morir, com catalans!

TOTS

anantsen'. ¡Guerra!...

PERE D' AHONES

¡Per nostre Rey!...
desde 'l fondo.

GUILLÉM DE CERVERA

*Com si amparés á tots y girantse de cara á En Simon
de Montfort.*

Per' salvá' á En Jaume!
*Se 'n van tots, sentintse durant una estona lo rum-
rum de llurs veus.*

SIMON DE MONTFORT

amenassantlos.
Oh, nó!; méntres jo aleni,... nó... ¡jamay!

ESCENA V

EN SIMON DE MONTFORT y RAMIR, *entrant dissimuladament.*

Aquell, abstret y subjugat per lo que acaba de passar, no s'adona d'aquest, qui romandrà una estoneta amagat y sotjantlo, no atrevintse à retirar-se.

RAMIR

¡Ell aquí!;... dissimulém *s' amaga.*

SIMON DE MONTFORT

¡Insensats!; llur crit de guerra
amarará ab sanch la terra
ans que ni un palm reculém...
¡També 'ls cáns lladran y udolan
contra aquell que 'ls bargasseja!;...
¡ay d' élls si mon penó oneja
com á Muret del que 's dólan!

RAMIR

¡Senyor! *decidintse à eixir.*

SIMON DE MONTFORT

soptat. ¡Llamp!... ¿quí t' ha cridat?

RAMIR

Ningú;... més, per si us convé,
Comte y Senyor, sapigué
hont es... *dissimulant.*

SIMON DE MONTFORT

ab inquietut. ¿Quí?...

RAMIR

ab naturalitat. 'L Príncep..., tancat.

SIMON DE MONTFORT

¡Vésten al diable!...: *respirant.*

RAMIR

fentse lo desentés. Y he dut
á Na Blanqueta al defora...

SIMON DE MONTFORT

Mira, y dígam', si son fora
de ciutat,... los qu' han vingut...

RAMIR

anantsen. ¡Cumpliré!.. *baix.* si no m' enganyo,
trobaré aixís á En Fluviá. *Se 'n va.*

SIMON DE MONTFORT

preocupat. ¡Venirmel' á demaná'
quan en férmel' meu, m' afanyo!*Esclafeix una riallada y se 'n va.*

ESCENA VI

NA MARIA y HUCH, ESCUDER

Entran rezelosos com si anessen perduts. Na Maria portará un mantell ó vel espés que la cubrirá tota, amagantla; y En Huch, durá un traje d' escuder de dama humil.

HUCH

Vos diréu. *sempre ab molt respecte.*

NA MARIA

Molta prudencia
fins y á tant que sapiguer
pogám si mon reboster
ha vingut ja...

HUCH

Ma impaciencia
Senyora, es tanta...

NA MARÍA

reptantlo. Escuder,
també ho es la meva;... però...

HUCH

¡Perdonéu ma indiscreció

NA MARIA

Y en Fluviá, ¿may te va dir

si contava, al fer aixó
ab lo patge... l' bon Ramir?.

HUCH

Sols sé, cóm Vos, que 's valia
d' ell, quan aquí venfa
pera véurer vostre fill...

NA MARIA

Potsé' algún altre ho sabría.

HUCH

Al entrar, no sens' perill,
(puig apar que en lo castell
hi ha hagut adés un flagell)
á un patge ho só preguntat,
y per cert, m' ha contestat
casí enviantme al burdell...

NA MARÍA

¡Dèu meu!; tornáulo á mon cor
al fillet que aprop tinch ara...

HUCH

No veig á ningú!
En Huch dona unes quantes passes á una y altra ban-
da ab ansietat y temerós d' ésser sorpresos.

NA MARÍA

al cel, anguniosa. ¡Senyor!
¿Ahont pot estar mellor *per En Jaume.*
que en los brassos de sa mare.

NA MARÍA

ait. ¿Y no hi ha médi?.. *mirant arréu.*

HUCH

deseperançant trobarlo. En Fluviá
 quí sap, Senyora, hont navega!

NA MARIA

¡Bè prou que la pór m' ofega...

HUCH

Si no 'l trobém... *mirant arréu.*

NA MARIA

esglayada. ¡Morirá
 perdent á En Jaume!..

HUCH

à part, molt inquiet. ¡Quí ho nega!..
Mira altre colp per tot ab mostres de temor y no ve-
yent á ningú, diu á Na Maria dirigintseli, com
sempre, ab molt de respecte.

HUCH

Altesa, ab vostre permís,
 Vos faré avinent que fòra...

NA MARIA

Sí; entornémsen', *no decidintse.*

HUCH

insistent ab neguit. Al defora
 podrém més sens' compromís
 sotjar aquest lloch!..
Na Maria se cubreix ab lo vel completament pera
anarsen' quan En Huch li diu á càu d' orella esgla-
yat pera que s' apressi.

Senyora!

NA MARIA

¿Véus al... *creyent que vé En Ramir.*

HUCH

Que un grop s' aparella
puig m' apar que al Comte oviro...

NA MARÍA

guaytant. ¡Sí!.. fugírm!
desorientats, no saben quin partit pendre.

¿Qué faig?.. deliro!

Huch. *ab despit;* No tenírm temps, mala estrella!
Na María nota que en Simon de Montfort l' ha vista;
no aixís En Huch que, á la indicació d' aquella, s'
amagará darrera d' un dels cortinatges procurant
sia 'l de mes aprop á la Senyora. Al amagarse, se
palpará lo punyal.

NA MARIA

á Huch. ¡Amágat! *gran rapidés.*

HUCH

fentho per la Reyna. ¡Vetlla *al punyal.* per élla!

ESCENA VII

LOS MATEIXOS Y SIMON DE MONTFORT.

Aquest entra cavilós y ab lo cap baix. Al veurer á
Na María queda sorprés, mirántsela de fit á fit y
després de donar una llambregada arréu, comensa á
parlárlahi irónicament.

SIMON DE MONTFORT

¿D' hont héu eixit, senyora?;
 ¿Qui sóu?; ¿Qué vos acora?;
 ¿Seréu algun follet que 'm vé á espantar
 quan, pera mí, s' persignan
 les mares, méntre' m' signan
 á llurs infants rebechs per' ferls' callar?

NA MARÍA

No soch follet, ni esglayo:
 soch mare que 'm desmayo
 sens' la calor d' un fill en soletat...

SIMON DE MONTFORT

¡Oh!... *reconeguentla.* vostra véu María.
 vos ha trahit!... *ab alegría frenética.*

NA MARIA

á part encoratjantse. ¡Dèu sía
 ab mí! *alt.* ¡Jo soch... jo soch, es veritat!
*Al dir aixó y veyent ésser inútil lo guardar l' incóg-
 nit, se descubreix ab sobirana majestat.*

SIMON DE MONTFORT

¡Y que voléu?
Dominat per la mirada de Na María, que se li imposa.

NA MARIA

ab tont son cor. ¡A En Jaume!

SIMÓN DE MONTFORT

á part. ¡Sempre 'l mateix! *alt.* Donáume
 un borralló no més d' aqueix amor
 qu' en vostre pit esclata...

ó d' aqueix foch que 'm mata
una espurna tan sols...

NA MARIA

ab decissió. ¡Jamay, Montfort!

SIMON DE MONTFORT

¡Jamay!... ¿jamay?... *transacció.* ¡Oh dona!
y á mí ¿qué se m' endona,
dels vostres dóls, si á mort me condempneu?

NA MARIA

ab horror. ¡Per Dèu!; ¿vos, no sóu pare?

SIMON DE MONTFORT

¡Si ho sóch? *ab intensa tendresa.*

NA MARIA

plorant Donchs, d' una mare
tingáu avuy pietat;... ¡En Jaume, es meu!

SIMON DE MONTFORT

¿Pietat de vos? *á part.* ¡Y plora!
alt. ¿De vos, Reyna y Senyora,
que guerra 'm declaráu per missatjers?
¿Pietat de vos, Altesa,
quan vos, us heu fet presa
de quí us durá á un burdell per' sos plahiers?

NA MARIA

¡Afrontl *tapantse 'l rostre.*

SIMON DE MONTFORT

Y á vostra boca,

com foll que se tras-toca,
besaré delirant xuclant sa mel?

NA MARÍA

¡Dèu meu... pietat! á *Simon de Montfort* ¡Enrera!

SIMON DE MONTFORT

Hermosa presonera
si altiva sóu, no us val!...

En lo mateix moment en que Simon de Montfort va á agafarla encegat y delirant, se li abrahona al damunt En Huch, contenintlo y tirantlo á terra. Va á clavarli 'l punyal, però Na María lo deté horritzada.

HUCH

eixint ràpidament. ¡Ira del cel!

NA MARÍA

¡Huch! *aturant son punyal.*

SIMON DE MONTFORT

¡Bòrt!

Bregant pera desferse de sos brassos que 'l subjectan.

HUCH

á *Simon de Montfort.* Son com de bronso;
per sos brassos.

si us movéu, vos la enfonso
tota... *per la daga.* ¡Fugíu! á *María.*

SIMON DE MONTFORT

retut y ab ira. ¡Mal llamp!

NA MARIA

fugint per la escala: al cel. ¡Mon fill salváu!
*Se'n va Maria; y quan Huch la créu ja á salvo, deixa
 lliure á En Simon de Monfort si bè encarrantli la
 daga, reculant, fins á ser á la escala, sempre de
 cara á n' ell.*

HUCH

¡Un crit... una imprudencia
 y no vos tinch clemencia!...
*Se'n va. En Simon de Montfort, avergonyit, supeditat
 encara per lo embalúm de ses passions queda com
 alelat, no donantse compte de la fugida dels dos, ni
 de res. Al últim, com si's despertás d' un somni,
 exclama.*

SIMON DE MONTFORT

¡Oh dona,... dona! ¿per que 't soch escláu?
*Moments de terrible lluyta ab sí mateix. Escena muda
 denotant que vol perseguirlos, que vol cridar, fins
 que se decideix á anársen, lo que farà poch á poch
 y molt abstret, sense adonarse d' En Ramir.*

ESCENA VIII

EN RAMIR y EN GUILLÉM DE FLUVIÁ, *més tart.* *S' ha
 fet fosch del tot. Aquell entra ab grans mostres de
 rezel y precaució romanguent ocult fins que ha des-
 aparegut En Simón de Montfort, dirigintse després
 cautelosament envers al finestral, en quin lloch se
 posará á escoltar.*

RAMIR

¡Ja es fora!... prou li ha costat!
en lo finestral mirant á fora. Pausa.

los estels van fent llur via...

¿si deurá haver ressonat
la senyal que 'l cor ansia?

¡Quin vent!.. ¡fins l' ayre se queixa
de sa llibertat perduda!

*Se sent lo xiscle de l' óliva, repetit per tres vegades
ab intervals iguals. Gran alegría En Ramir qui as-
colta y les va comptant.*

Una... dos... tres... ¡la mateixa!

*Respón ab un xiulet, al que contesta la mateixa senya
repetida més aprop. Desseguida 's treu de sota 'l
vestit una corda ó escala de nusos que llena fines-
tral avall, enrotllantse un de sos extrems al cós pera
fer més força: brasseja y ajuda á pujar á En Guillém
de Fluviá.*

¡Ja la té! pausa.

se sent la respiració asfadigada d' En Ramir.

¡Dèu nos ajuda!

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¿Ramir? *saltant adins: molt baix.*

RAMIR

molt baix. ¿Estéu? *gran rapidés.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

No parlém
ara aquí... ¿Y 'l Rey?

RAMIR

¿L' Infant?

GUILLÉM DE FLUVIÁ

Sí, En Jaume!...

RAMIR

'Ns está esperant.

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¿Y 'l Comte? *per En Simon de Montfort.*

RAMIR

En sa cambra.

GUILLÉM DE FLUVIÁ

Aném.

RAMIR

Desseguida: en mí apoyat
seguiu, sens' fressa, mos passos.*En Ramir guía á en Guillém de Fluviá: los dos caminan de puntetes. Al ser á la porta que figura conduhir á la cambra d' En Jaume, tréu En Ramir de darrera la cortina una llanterna sorda, quina claror dirigeix cap á dins.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

;Dèu dels cels!; fèu que en mos brassos
trobi 'l Rey sa llibertat!*Se 'n van.*

ESCENA ULTIMA

EN SIMON DE MONTFORT y, quan s'indiqui, EN
GUILLÉM DE FLUVIÀ, *duhent en brassos al rey*
EN JAUME y RAMIR.

Surt en Simón de Montfort portant una llanterna sorda quins raigs dirigeix a tots los indrets de la cambra pera assegurar-se de que no hi ha ningú, deixantla després apagada a ran del mur. Denota abatiment y desconfiança.

SIMON DE MONTFORT

Quan l' enemich es aprop
se déu vigilar molt més;
y si es cert que 'ls guaytes vetllan
per tots indrets al castell,
estich més segur, haventho
resseguít tot, los ulls meus...
abstret ¡Ni un soroll!: tot dorm!;... ja es hora
de que fasse jo l' mateix!
¡hont déu ser élla?... ¡Maria!...
¡era meva y... ¡no hi pensém!
Com si aquest recort l' esperonés, torna á agafar la llanterna iluminant la cambra, resseguintla de nou: al passar per enfront del finestral, una ratxada de vent la hi apaga, deixantlo á les fosques.
alarmat. ¿Qu' es aixó? *rihentsen.* Ah, 'l finestral
ab lo vent, s' ha mitj obert:
barrémlo; si l' mastral xiula
que xiuli á fora. *extassiat* ¡Quín cel!
Se queda contemplant, encisat y absort, la magnificencia del firmament. En aquest instant, y parlant

ab veu apagada, entran per la mateixa porta d'entrada, En Guillém de Fluviá, portant en brassos al nen En Jaume y En Ramir, qu' anirà il·luminant-los ó fentlos hi llum pera que s' hi vegin, ab la llanterna.

GUILLÉM DE FLUVIÁ

á Ramir. Fésme un xich de llum, Ramir, per' veure' hont deixo mon Rey.

RAMIR

á Guillém de Fluviá. ¿No vos mancarán les forces? *l'ajuda á baixar lo Princep, reposant un xich.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

á Ramir. Oh, nó!

Pausa curta. Ramir lo torna á ajudar á posarse 'l nen á coll-bit; y un colp li té, li diu.

Servéuvos ben ferm

de mon coll?

JAUME

á Guillem de Fluviá molt baix. ¿Aixís?
arrapantse fort.

SIMON DE MONTFORT

al volguer tancar la finestra. ¿Una sòga?
Abocant son cos en fora, denotant sorpresa y esglay sense emperó cridar.

¿quí li haurá penjada?... s' pert
en lo fons del precipici... *l'arría.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

á Ramir. Ves fent llum!

en Ramir ho fá molt lleument, guiantlo pe 'l br as.

SIMON DE MONTFORT

ab agitació y terror. ¡Ira de Dèu!

JAUME

à Guillém de Fluviá. ¿Fugirém? *à cáu d' orella.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

à Jaume. Ara:... servéuvos.

SIMON DE MONTFORT

¡L' han robat!... ¡tot ho comprench!
Gran rapidés. En Simon de Montfort nota 'l raig de claror y s' amaga en lo búyt de la paret.

RAMIR

à Guillem de Fluviá. Ja hi són, Guillém!
Arrivant al marxa-péu del finestral. En Simon de Montfort desenvayna sa daga, observant lo bulto pera ferirlo en lo moment precis.

GUILLÉM DE FLUVIÁ

anant á enfilársehi. ¡Dèu m' ajudi!

SIMON DE MONTFORT

¡Puig vos mata mon acer!
En aquest moment, li clava 'l punyal, cayent á terra En Guillém de Fluviá y 'l nen.

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Ay! *al sentirse ferit.*

JAUME

¡Ah! *arrancant un plor.*

RAMIR

esglayat. Oh! llensa la llanterna y suig.

SIMON DE MONTFORT

*ab ira. ¡Quants sóu?... qué passa?
¡Un llamp!... Senyor ¿qu' esperéu?
S' adona de la llanterna y obrintla fá anar tota sa
claror al rostre d' En Guillém de Fluviá, á qui diu
irónich.*

*¡Cassador sóu en mal' hora
puig la cassa es qui us fereix!*

*En Guillém de Fluviá revolcantse, procura incorpo-
rarse y fitant sos ulls en la cara d' En Simon de
Montfort que se 'l contempla ab venjativa fruició,
exclama ab veu defallida.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

*Aquesta sanch... assegura
la llibertat de mon Rey. se desmaya.*

*En Simon de Montfort agasa convulsivament á En
Jaume, sonrihent ab feresa. Plora aquest y 's véu á
En Ramir com suig silenciosament per la escala
d' honor.*

TELÓ RÁPIT

Fí del tercer acte.

ACTE QUART

L'escena representarà un campament devant de la ciutat de Carcasona, quina siluheta se dibuixarà al lluny vegentse en según terme lo castell d' En Simón de Montfort.—En lo primer, hi haurà una tenda de campanya posada de través, lo que permetrà al espectador véurer part de son interior y sa porta ó entrada principal.— En ella hi haurán com á adornos, algunes armes, escuts, escambells y altres objectes senzillissims.—Completarán la decoració, que haurá de ser en conjunt la d' un paisatge assolat per la guerra, altres tendes á convenient distancia ab los corresponents guaytes passejantse ó vigilant, sense que distregan la atenció del espectador.

ESCENA PRIMERA

HUCH y RAMIR

Al aixecarse lo teló, estarán asseguts á part de fora de la tenda escalfantse vora del foch que tindrán encés en un racó. Conversan amigablement méntres
* *Huch, ajudantlo en Ramir, va netejant ses armes, acabant per sa daga, que les deixan damunt d' un banquet que 'ls hi serveix de assiento. Es á la matinada.*

HUCH

Ramir, tórnam' á contar
com mon Senyor va morir.

RAMIR

Si ja ho sabéu de memória

HUCH

No hi fa res: ¿véus?; ja té brill,
per la daga. y encara 'n vull més. Hi ha coses
 que s' han de gravar aquí *pe 'l front.*
 ¿Qué 't sembla? *tornantli á mostrar.*

RAMIR

gojós. Bonica. *mirantsela.*

HUCH

¡He mort
 ab élla més sarrahins!

RAMIR

La cuydéu bè...

HUCH

misteriós. Oh! es que encara
 s' ha de enfonzá' en traydor pit...

RAMIR

Donchs, veus' aquí que ja anava
 á saltar, quan...

HUCH

interrompentlo. Lo va occir...

RAMIR

¿Veyéu?.. qué més puch contarvos?

HUCH

Y... ¿ho saps bè que 'l matá?

RAMIR

Sí;...
y sort que á mí no 'm va véurer
En Simón;... ¡no n' ixo víu!

HUCH

¡Oh, y fins élla;.. Na María
s' escapá de tal perill
per voler de Dèu sens' dubte...

RAMIR

Ja ho podéu bèn dir aixís...
y fins de que jo os trobés
pera á Montpeller fugir...

HUCH

¡Pobre reboster!; si al menys
ab esta vida que tinch,
li hagués pogut saldá 'l deute
que á les Naves contraguí
ab éll... *enardit pe 'l recort.*

RAMIR

¿Vos?

HUCH

ab agrahiment. Sí; va salvarme
posant la seva en perill:...
¡jo 't juro que haig de venjarlo
matant al Comte!

RAMIR

per lo que diu. ¡Infelís!

HUCH

Sí que ho es, perque ab la mort
d' En Fluviá, hauré de cumplir
un doble jurament!

RAMIR

Huch,
no m' havéu entés: vull dir
que may l' aucell de bardissa,
vola hont l' áliga fa 'l nfu...
Ó, en altres móts, que impossible
vos será omplir tal desitj...

HUCH

¡Venta 'l foch!

RAMIR

¿Perqué?

HUCH

Res; véntal'

RAMIR

No fa fret. *se posa á ventarlo.*

HUCH

Vental', te dich. *ab imperi.*

RAMIR

¿Ho he fet prou? *deixantse de ventar.*

HUCH

satisfet. Sí: ¿lo veus, ara?
quant més l' has ventat...

RAMIR

Més vfu.

assentint, sense entendre l' significat.

HUCH

Donchs bè, Ramir: l' oy que sento
 contra 'l vil Comte, es aixís:
 quants més obstacles hi trobi,
 més ferm será mon desitj...
 si fuig... lo cassaré en l' ayre
 si se m' atansa;... aixó al pit

*Se treu de la butxaca una pedra tacada de sanch que
 amostra á En Ramir, tot besantla, desántsela des-
 seguida ab veneració; després se tréu lo punyal y 'l
 torna á envaynar.*

Quan á Muret l' alt En Pere
 caygué per aquell ferit,
 aquesta pedra, bon patge,
 li féu de mortal coixí...
 plorant jo llágrimes vives,
 de terra la vaig cullir,
 jurant á Dèu, tart ó d' hora,
 clavarla al front d' aquell vill:...
 avuy... de mon senyor ploro
 també la mort, bon Ramir...
 com mon brás no va salvarlo,
 venjará aquesta *per la daga.* sa fi!:
 ¿essent mon jurament doble,
 corra En Montfort dos perills!

RAMIR

¿Dèu vos ascolti!

HUCH

regentla venir. La Reyna...

RAMIR

¿Qui no l' ama un colp l' ha vist?

HUCH

Es una santa;... una mártir...

RAMIR

¡Si 'l cel la hi tornés son fill!..'

ESCENA II

Los mateixos y NA MARIA

*Surt, allà hont son aquells, per l' interior de la tenda.
Al véurerla, los dos li fan profón y respectuós acatament.*

NA MARIA

¿De que parlas Huch?.,

HUCH

Senyora;...

d' una venjança...

NA MARIA

En ton pit
la ofegarás, si no saps
perdoná' á tos enemichs.

HUCH

Dáume vostre cor, Regina,
y podré l' orde obehir!..

NA MARIA

¿Tan gran es ton oy?..

HUCH

Tan gran
com ho sòn l' afront y 'l crím!

NA MARÍA

Aixís... d' En Montfort parlávau?

RAMIR

Senyora...

HUCH

Vos ho havéu dit..,

NA MARIA

Pregáu á Dèu pera 'ls morts
perdonant al qui 'ls occf!

HUCH

¿Com voléu que aixís ho fassa,
quan sols per' venjarlos visch;...
quan mon sacrament, lo guarda
vostre espós, que 'l déu glatir?...

NA MARIA

¡Ja prou, Huch!: ara te mano
que frénes ton fèr desitj...

HUCH °

¡Escláu vostre soch, Altesa!
més... ¿fins á quan manáu?...

NA MARÍA

Fins

que vejas, Huch, en mos brassos
llfure á mon anyorat fill...

HUCH

Obehiré!

NA MARIA

Ascoltáu mes órdes

RAMIR

Amatents estém.

NA MARÍA

Aixís *á Ramir.*

qu' arrive assí lo molt noble
Monredon, ó altre capdill,
vers Carcassona fent vía
surtirás com patge humil,
fora portals esperantme
sense res á ningú dir;
mentres tú *á Huch.* ä punt tindrás
ben senzillament guarnits
los corcers, fent que te cregan
per ton trajo mal-vestit,
escuder d' hom-de-paratge
mancat d' or y distintius.

HUCH

;Descansáu!

RAMIR

Seréu servida

NA MARÍA

¡Gran prudencia y molt enginy!

RAMIR

á Huch. ¿Atinéu lo que 's proposa?

HUCH

á Ramir. ¿No saps qué?... ¡salvar son fill!*se 'n van.*

ESCENA III

NA MARÍA

La náu que solca 'ls mars; la flor hermosa
 qu' esfulla lo mastral; l' áu atrevida
 que déu tombar son vol y esporuguida
 en son niu s' arrauleix, quan la espantosa
 véu de lo tró retruny estrepitosa;
 No han pas jamay sufert les amargures
 y penes y dolors y desventures
 d' aquest mon pobre cor, que si no 's cansa
 de bategar encar', es ¡oh esperança!
 porque, ab son bálsam, ses ferides curas.

pausa curta.

En confusió espantosa, he vist 'juntades,
 robant als ulls les hores placenteres,
 ilusions, desenganys, sómnis, fal-leres
 que rebrollarán de nou ab les besades
 del fill del cor, més que may, rialleres!

s' en va.

ESCENA IV

EN GUILLÉM DE MONREDON, EN GUILLÉM DE CERVERA, EN PERE D' AHONES y EN XIMENES CORNEL. *Los tres darrers entran un poch abans que 'l primer, al compartiment major de la tenda de campanya. Tots van en trajos de guerra.*

PERE D' AHONES

¿Vos sembla si lograrém
salvá' al Rey ab esta guerra?

XIMENES CORNEL

M' apar que sí.

PERE D' AHONES

Jo, al contrari:
¿no penséu aixís, Cervera?

GUILLÉM DE CERVERA

Lo corp cada jorn pert forces;
més es tussut y li resta
encara sa Carcasona.

GUILLÉM DE MONREDON

arrivant. Animada es la conversa
companys meus.
*Tots li ixen al encontre, saludantlo ab grans mostres
de satisfacció y alegría.*

GUILLÉM DE CERVERA

Sí, Monredon;

parlávam d'aquesta guerra
que si bè 'ns es assortosa,
nos triga véure 'l frúyt d' élla.

GUILLEM DE MONREDON

Tart ó d' hora l' donaría...
més... ¿nó? *ab cert misteri.*

TOTS

ab molt d' interés. ¿Qué?

GUILLÉM DE MONREDON

rihent. ¡Válgam' la Verge!
junt ab nostra anada á Roma,
¿se us ha esborrat de la pensa
la promesa d' Ignoscent?

GUILLÉM DE CERVERA

Bè saps tú per experiència
que no sempre l' Apostólich
ha afavorit nostra Terra.

GUILLÉM DE MONREDON

Es vritat; mes esta volta
será un fet, puig... nos espera
ja En Pere de Benavento
á Carcasona mateixa!

XIMENES CORNEL

¿Cóm? *tots demostran gran goig.*

GUILLÉM DE CERVERA

¿Es cert?

GUILLÉM DE MONREDON

No sempre 'ls núvols
ho són, amichs, de tempesta;
á voltes ho són de glória,
quan á l' arch-iris sostenen...

*Agasantlos per la má, los hi signa al lluny en direcció
á Carcasona: tots hi miran.*

¿lo veyéu aquell de póls
que cap á lo cel s' aixeca?;
lo fá l' estol qu' acompanya
l' esmentat Llegat, Cervera,
al quí he deixat, amichs, ara
pera ajuntarns'hi depressa!

GUILLÉM DE CERVERA

¡Oh, bèn hajas, Monredon,
tú haurás salvat nostra Terra!

PERE D' AHONES

Sols vostre valer, podía
dur á terme aytal empresa

XIMENES CORNEL

Anémho á dí' á la Regina.

GUILLÉM DE MONREDON

Ja hi minva, Cornel, ses penes.

GUILLÉM DE CERVERA

¡Catalunya te deurá,
ab son Rey, páu y grandesa.

GUILLÉM DE MONREDON

¿A mf? nó!; á Dèu, que es Qui salva
als pobles qu' en Éll esperan.

PERE D' AHONES

Així es!

XIMENES CORNEL

¡Benehit sí!

GUILLÉM DE CERVERA

¡Guillém!; ta fé, 'ns salva sempre!

GUILLÉM DE MONREDON

¡No trigám més!..; nostre 'l Rey,
les Corts, lo rebrán á Lleyda!

GUILLÉM DE CERVERA

¡Oh pátria... ma dolça pátria;
tréute 'l dol..; vesteix de festa!

se 'n van tots ab crits d' entussiasme.

ESCENA V

La mateixa decoració del acte tercer.

EN SIMON DE MONTFORT

Oh cor meu!; ta venjança
ofega encara avuy!: tinch la esperança
d' obtindre de María...
¿de élla?.. no res!.. ¡Ni may! Cert que podria
venjarm' en la ignoscenta
sanch de son fill... Oh, sí!; que 's vessi ardenta!
!nó... nó!..; més... ¿qué 'm detura?:
¡mal haja aquest amor que me tortura

y 'm lliga á Na Marfa,
 com cá ab lo bòs, als péus del qui l' atfa!
 ¡Al menys que ma nissaga
 de reys ho siga per ma filla!.. ¡Apaga
 la set abrusadora
 ¡oh lás cor meu! que insólita 't devora!

Román frissosament pensivol.

ESCENA VI

EN SIMON DE MONTFORT y EN GUILLÉM DE FLUVIÁ. *Aquest, que ab 'prou feynes pot servarse, envellit y demacrat, surt ab grillons y cadenes custodiat per dos soldats.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¿No 'm demanáu?

SIMON DE MONTFORT

La proba
 es que á n' aquí us veyén.

GUILLÉM DE FLUVIÁ

fent l' acció d' anarsen. Si esta es la nova...

SIMON DE MONTFORT

Sabréula desseguida:
 ¿amáu la vida?

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Nó!

SIMON DE MONTFORT

¿Nó?: apar mentida!

GUILLÉM DE FLUVIÁ

Ma llibertat, ¿no es morta?:
que visca ó mória 'l cos, donchs, rés m' importa.

SIMON DE MONTFORT

¡La llibertat!..; digáume:
¿voléu lo bè del Rey?

GUILLÉM DE FLUVIÁ

De quin?..

SIMON DE MONTFORT

D' En Jaume!

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Si 'l vull!.. per éll, daría
mil vides que tingués.

SIMON DE MONTFORT

reclamant atenció. Ohífume.

GUILLÉM DE FLUVIÁ

decidintse á escoltarlo. ¡Sía!:
ascolto. *pausa curta y fadigosa.*

SIMON DE MONTFORT

La més bella,
com única en mon cel, bonica estrella
angelical y hermosa
que de ma vida fá un sómni de rosa,
es, ja ho sabéu, Na Blanca
ma filla en qui, mon cor, tots sos goigs tanca
sentme refúgi, á l' hora,
quan l' embalúm de mos pesars, m' acora.

Donchs bè, Fluviá: per élla
 veuréu la llum del sol, hermosa y bella,
 sentint lo plaher de víure',
 home altre colp essent, al ésser lliure,
 si 'm féu sols la promesa
 en nom de Na Maríá, vostra Altesa,
 de que 'ls pactes que un día
 En Pere sagellá, quan l' hora sía,
 se cumplirán!..

GUILLÉM DE FLUVIÁ

La hermosa
 Blanca, jamay será d' En Jaume, esposa!

SIMON DE MONTFORT

Oh!; dréts hi tinch!..

GUILLÉM DE FLUVIÁ

Si hi foren,
 los esborrá la sanch, que encara ploran
 mos ulls, del Rey En Pere,
 que occíreu vos, traydor, mesos enrera!

SIMON DE MONTFORT

¡Finám!

GUILLÉM DE FLUVIÁ

Finir espero.

SIMON DE MONTFORT

¿Voléu la llibertat?

GUILLÉM DE FLUVIÁ

L' amo y venero,
 més, no ia barato ab l' honra...

SIMON DE MONTFORT

¡Acceptéu mon dit prech!

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡May tal deshonra!

SIMON DE MONTFORT

Oh, prou!, Sense clemència
 veuréu, Guillém, minvar vostra existencia
 com llántia tremolosa
 que s' apaga á pleret angustiosa,
 en eixa presó bruna
 d' hont vos havia trét, piadós tot d' una,
 ensemps que coronada
 Regina d' Aragó, ma filla aymada
 será, us ho jur'!

GUILLÉM DE FLUVIÁ

Disposa
 dels Regnes, tan sols Dèu; nó 'ls homs!

SIMON DE MONTFORT

ab ira. ¡Y gosa
 parlarm' aixís encara
 l' esclau de mon poder;... quí, si vull, ara
 li puch llevar la vida
 que 'us perdoní, curant vostra ferida!

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Prenéula, puig no es meva,
 posant á mos turments, benigne treva!

SIMON DE MONTFORT

¿Voléu morir?... ¡donchs s'ía!

assedegat de sanch, diu á sos soldats

Tornéulo á la presó: de nit y día,
 com fèra perillosa
 lo guardaréu, soldats; y quan l' alosa
 demá 'l nóu jorn avisi,
 lo duréu á penjar, fent que 's divisi
 la forca hont son cos brandi,
 desde 'l camp catalá y pe 'l qui 'l comándi!

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Quan l' ayma m' abandoni,
 oh... tremoláu! *molt solemne.*

SIMON DE MONTFORT

¿De qué? *rihent cinich.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

anántsen': ab fé. ¡Dèu vos perdoni!
Se l' enduhen los soldats, ajudantlo á caminar. En
Simon de Montfort se 'l contempla conturbat.

ESCENA VII

EN SIMON DE MONTFORT y UN PATGE.

PATGE

¡Senyor! *entrant y ab agitació.*

SIMON DE MONTFORT

¿Qué passa?

PATGE

Al castell

tot just ha arriuat un home
de remensa y pera vos
missatgé' es de males noves!

SIMON DE MONTFORT

¿Quines són?

PATGE

Que vòstres armes
han sufert una derrota
posantvos en gréu perill...

SIMON DE MONTFORT

¡Ira de Dèu!... ¿que més contas?

PATGE

Diu que sense pérdre temps
los hi enviéu noves forces
pera detindre á En Moncada,
qu' ab mesnades d' En Cardona,
vé sobre vostra ciutat...

SIMON DE MONTFORT

¡No ho lograrán, nó!;... ¡vergonya!...
¿qué 's creuhen élls?... *al patge.* Sens' tardança
al bell cím de l' alta torra
del homenatge, mon negre
ganfaró, als quatre vents mostra
pera que 'l vejan y vingan
mos vassalls de Carcasona...

lo patge li fa reverencia y se 'n va.

ESCENA VIII

EN SIMON DE MONTFORT

¡M' han retut!;... oh, ja sabrán
 lo qu' es cara una victória:
 ¿qué son élls, si cap d' élls sura
 quan la meva má 'ls enfonsa
 y fugen de ma presencia
 com si fembres tots ells fossen?
*En aquest moment, s' adona d' En Jaume que figurará
 estar jugant en un' altra cambra.*
 ¡Oh! y després,... encara En Jaume
 es meu... y allá salta y corra!;
 y puch, si 'm pláu, abeurarme
 ab sa sanch, gota per gota;...
 y fins... si vull,... son cap d' ángel,
 ans que me 'l prengan,... rebótre!
 puch á la falda mateixa
 d' aquella sa mare... hermosa
 y crudel, dura é inflexible,
 per' la quí 'ls llávis udolan
 crits de rábia, méntre 'l cor
 s' hi daleix y en planys esbotza!...
lluyta d' afectes. Oh, prou bregar!;... la venjança,...
 lo crím, no més fará dolça
 ma vida,... qu' ab sa farúm,
 sento ja com reviscola...
 ¡Mória éll;... sí!... ¡qué tot s' enfonzi,
 puig l' infern allá me 'l 'mostra!
*Va á eixir ab l' intent de satisfer sa venjança en la
 persona del nen, quan entra un patge.*

ESCENA IX

EN SIMON DE MONTFORT; un patge, lo Llegat, EN PERE DE BENAVENTO; EN GUILLÉM DE MONREDON; EN GUILLÉM DE CERVERA; EN PERE D' AHONES; EN XIMENES CORNEL; nobles, templaris y ciutadans.

PATGE

Senyor! *entrant precipitadament.*

SIMON DE MONTFORT

¿Qué passa? *enutjat.*

PATGE

tremolós y esgroguehit. Amaguéuvos, fugiu... salvéuvos, Senyor.

SIMON DE MONTFORT

¿Qué passa? *ab creixent impaciencia*

PATGE

mirant arréu esverat. ¡Fugíu... fugíu!

SIMON DE MONTFORT

¡May han fet aixó 'ls Montforts!

PATGE

agitat. Vostres enemichs capdals han entrat á traïció en lo castell...

SIMON DE MONTFORT

ab coratge. ¡Llamp de Dèu!

PATGE

¡Cuytéu,, Senyor, que aquí son!

SIMON DE MONTFORT

¡Qué vingan tots!.. oh... mes armes!

Se sent lo brugit de molta gent: llavors éll, desenvayant sa daga, que besarà frisosament, la branda contra 'ls que entran, anant precedits per lo Llegat Apostólich.

¡Enredera los traydors!

Corra á llur encontre pera morir matant, quan, al toparse ab lo Llegat, lo reconeix quedant aclaparat y cayentli lo punyal.

aterrat. ¡Oh... En Pere de Benavento!

PERE DE BENAVENTO

¿De quins traydors parláu vos?

SIMON DE MONTFORT

No;... me he equivocat...; mon patge...

¡perdonáu!.. *á part.* ¿qué es tot aixó?

á Pere de Benavento.

¿cóm havéu entrat sens' dirme?..

PERE DE BENAVENTO

Un Llegat, entra per tot
quan bè pláu al qui l' envía!

SIMON DE MONTFORT

Y... ¿á qué dech jo aquest honor?

PERE DE BENAVENTO

Lo Papa Ignoscent, del Quí
 l' humil Llegat ara sóch
 me maná us dongués les lletres
 que vos entrego en son Nóm.
*Ab intenció y entregantli un pergami del que penjará
 lo sagell pontifíci.*

SIMON DE MONTFORT

¿Dech?.. *prenentlo.*

PERE DE BENAVENTO

Sí; vol sa Santetat
 que en ma presencia, Montfort,
 llegú lo que vos ordena.

SIMÓN DE MONTFORT

à part. ¿Perqué 'ls ulls me fitan tots?
 Obra'l plech poch á poch, posántsel' á llegir baix. *As-*
pectació general.

PERE D' AHONES

à Ximenes Cornel. ¡Cuán dolç es véure' enfonsarse
 la supérbia d' un traydor!

XIMENES CORNEL

à Pere d' Ahones. L' aubada de la justicia
 brilla sempre com lo sol!

SIMON DE MONTFORT

à part. ¿Qué llegeixo?...: ó 'ls ulls se 'm torban,
 ó 'm torno foll!..
Va llegint sostenint una llyta terrible ab éll mateix.

GUILLÉM DE MONREDON

à Pere de Benavento per En Simón de Montfort.

Ab quin goig
les llegeix...

PERE DE BENAVENTO

à Guillém de Monredon, sentenciós.

L' ambició, sempre
se reblinca y 's puny y 's mor
de rábia, quan se la aixala!

GUILLÉM DE CERVERA

als dits. Així ho fa 'l Comte Simón...

SIMON DE MONTFORT

à part. Oh, nó... mal' haja!..
arruga 'l pergami, tornant á llegir baix. «Los móvils
que us han enmenat, Montfort,
á detentá 'l Rey En Jaume
contra justicia y rahó...»

Deixantse de llegir, diu á En Pere de Benavento, cos-
tantli un gran esforç lo reprimir son despit.

¿La mercé voldríau ferme,
com á missatjer que 'n sóu,
de dirme... qué significan
tals lletres, que ni entench jo,
ni mereix qui de la Esglesia
es ganfaroner major,
y en los camps y en les batalles
n' ha defensat dréts y nórm?

PERE DE BENAVENTO

Molt altiva es la pregunta
per' respóndreusla, Montfort.

SIMON DE MONTFORT

à part. Oh... l'ira que me devora
dech ofegarla en mon cor ..

PERE DE BENAVENTO

Tant més, en quant se us ordena
llegirles alt... *à tots.* ¡Ojats tots!
*Devant d' aquesta intimació y després d' un moment
de dubte, se posa à llegir.*

SIMON DE MONTFORT

«Per tot lo qual, vos manám
baix pena d' excomunió,
que á En Pere de Benavento
Llegat Nostre prop de vos,
entregáu lo nen En Jaume
sens' retard, ni dir un mót;
manant igualment que al acte
en que hauréu complert aixó,
passe á ser per orde Nostra
guarda séu y únich tutor
lo Gran Mestre dels Templaris,
En Guillém de Monredón!»
à part. Oh... jamay aytal baixesa
consentiré... ¡no, cent colps!

PERE DE BENAVENTO

¿Obefu? *solemne é imperiós.*

SIMON DE MONTFORT

redressantse orgullós. ¿Quan l' Apostólich
m' exigeix lo que no pót?
*Aspectació y escándol generals, particularment en Pere
de Benavento que diu amenassador.*

PERE DE BENAVENTO

¿Qué havéu dit?; ¿quí en cumplir dubta
lo que mana mon Senyor?;
¿quí, com á heretge, s' exposa
á morir en ruhent foch?

SIMON DE MONTFORT

aclaparat. ¡Es veritat!.. ¡perdonáume!
*S' ajonolla als péus d' En Pere de Benavento qui 'l fa
aixecar.*
á part. Y no puch!.. ¡maledicció!
¡patge! *alt, cridantne un.*

PATGE

Senyor?

SIMON DE MONTFORT

ab naturalitat. Vés y avisa
que arrangin á En Jaume... *se 'n va 'l patge.*
á part, denotant impotencia y vergonya. ¡Afront!:
¡cóm no 's reventan y 'm matan
mos polsos, quin fèr trontoll
me rabla 'l cap... lo mateix
que 'l cervell sa enclusa fòs!

GUILLÉM DE MONREDON

á Pere de Benavento. L' esparver tè unglots encara

PERE DE BENAVENTO

á Guillém de Monredon.
No temáu, que escapsats són.

SIMON DE MONTFORT

alt, á Pere de Benavento. Ab vostre permís, en Pere,
vaig á buscarlo... *per lo nen Jaume.*

PERE DE BENAVENTO

ab fina intenció. Montfort,
mémentres assí us esperám,...
per' serví' al Rey d' Aragó
vindrán ab vos, En Cervera
y En Cornel...

SIMON DE MONTFORT

comprenent. ¡Oh! *alt, als dits.* Aném, senyors.

GUILLÉM DE MONREDON

á Pere de Benavento. Vostra previsió, m' admira.

PERE DE BENAVENTO

á Guillém de Monredón. Quan se juga 'l tot pe 'l tot
ab un home astut... may sóbra'n...

GUILLÉM DE MONREDON

á Pere de Benavento. Ja 'l poble li diu LO LLOP.
Segueixen enrahonant y sent comentaris, méntres, aca-
bant los cumpliments, diuhen.

GUILLÉM DE CERVERA

á Simón de Montfort.
Mostráunos, donchs, les tesqueres...

XIMENES CORNEL

á Simón de Montfort. Vos seguím...

SIMON DE MONTFORT

á part, per lo que li han dit. Al infern fós!
Se 'n van En Simón de Montfort, En Guillém de Cer-
vera y En Ximenes Cornel, anant aquell al devant.

ESCENA X

LOS mateixos, *menys los tres referits en lo comens de la escena*, NA MARIA y 'l Rey EN JAUME, *quan s'indiquí.*

Na María entrarà d'amagat, posantse al darrera de la columna procurant que no la vegin.

NA MARIA

entrant. ¡Cóm me bat! *pe 'l cor. cálmat!*
desseguida s'amaga y observa. No hi veig
 al Comte... ¿hont será En Montfort?
 ¡sería capás encara
 de matarl'...! *per son fill, horroritzantse.*

PERE DE BENAVENTO

á En Guillém de Monredon, prosseguint una conversa.
 Teníu rahó;
 Ignoscent, que molts anys visca,
 vos va escoltar bondadós...

GUILLÉM DE MONREDON

á Pere de Benavento. D'aytal mercé, Catalunya,
 li 'n guardarà amor profón.
*En aquest moment, tornan En Simón de Montfort, ab
 lo nen En Jaume, En Guillém de Cervera y En Xi-
 menes Cornel.*

PERE DE BENAVENTO

¡Ei!
A Guillém de Monredon, per En Simón de Montfort.

GUILLÉM DE MONREDON

ab alegría. ¡Lo Rey! aspectació general.

SIMON DE MONTFORT

entregantlo á En Pere de Benavento. Llegat En Pere!;
 cumplint les ordes que Vos
 m' héu trasmés del Apóstólich
 quines plantes beso jo,
 al Príncep En Jaume entrego
 demanant láudo y consols
 al Papa, puig al despéndrem'
 d' éll, s' aixala mon amor
 que ab ma filla 's compartía...

*En Pere de Benavento prén lo nen, regraciant á En
 Simón de Montfort ab signes, y 'l posa en los brassos
 d' En Guillém de Monredon.*

PERE D' AHONES

¡Visca lo Rey d' Aragó!

NA MARÍA

¡Fill meu! correguent á abrassarlo.

TOTS

ab entussiasme. ¡Visca!

EN JAUME

reconeguentla. ¡Mare! la besa.

GUILLÉM DE MONREDON

sorprés, al veurer á Na María. ¡Oh!

SIMON DE MONTFORT

*aterrat y delirant. ¡Es ella!
 ¿élla aquí? concebint un plan.*

NA MARIA

umplintlo de caricies. ¡Fill!; ¡Jaume!

SIMON DE MONTFORT

pe'l cor, prenent una resolució. ¡Próu!
Confusió, crits y alegria generals que aprofita En Si-
món de Montfort pera empèndre á la Reyna y dirli
ab tota vehemencia y frenesí.

puch venjarm' encar'!.. á María. ¡Senyora!
á part juguémhi lo tot pe 'l tot!

NA MARIA

¿Qué voléu? *distreta.*

SIMON DE MONTFORT

á Na María, ab misteri. ¡Dúes paraules!..

XIMENES CORNEL

á Guillém de Cervera. ¡Quína imprudencia!
per Na María.

GUILLÉM DE CERVERA

á Ximenes Cornel, sentenciós. Lo cor
d' una mare, en rés repara...

PERE DE BENAVENTO

á Guillém de Monredon.
Prengám comiat d' En Montfort.

PERE D' AHONES

á Guillém de Monredon. No triguém; á Catalunya
frisan per' véurel'... *per En Jaume.*

GUILLÉM DE MONREDON

á Pere d' Ahones. Les Corts.

previngudes son ja á Lleyda
pera Rey jurarlo tots!...

SIMON DE MONTFORT

á *Maria*. ¿Me negáu la má d' esposa?

NA MARÍA

¡Ni un mot més! *rebutjantlo ab despreci.*

SIMON DE MONTFORT

retenint l' alé y ab coratge. Un majordom...
que's diu Fluviá... *gran rapidés.*

NA MARÍA

crit d' alegría. ¿Viu encara?...

SIMON DE MONTFORT

¡Sí... per' morí' á la presó...

NA MARÍA

¡Dèu dels cels!...

SIMON DE MONTFORT

Si Vos, Senyora
voléu sanch, en lloch d' amor!

NA MARÍA

crident. ¡Mos vassalls!... Llegat En Pere,
tots á mí!; prengáu á est hom'!

*Gran confusió y moviment general en tots: uns corran;
altres amenassan á En Simon de Montfort; los prin-
cipals rodejan á Na Maria pera defensarla. En lo
mateix moment, entran, distrauent l' atenció gene-
ral, En Guillém de Fluviá, que correrá mitj coixei-
jant, á besar los peus de Na Maria, En Ramir y
En Huch.*

ESCENA ULTIMA

LOS mateixos, EN GUILLÉM DE FLUVIÁ, RAMIR
y HUCH; *aquestos dos, un xich més tart.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Sí!; mon Rey!... élla... ¡Comtesa!

NA MARIA

¡Vos... vos Guillém! *aixecantlo.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

al nen y á Na Maria. Oh, quin goig
me dóna Dèu en est dia!

HUCH

á Ramir. ¿Ahont... hont es En Montfort?

SIMON DE MONTFORT

á part. ¡Cóm no s' enfonsa la terra
engolintme ab mon afront!

RAMIR

á Huch. ¡Es allá! *senyalantli hont es lo Comte.*

HUCH

ab sinistre goig. ¡Ja 'l veig! *al cel.* ¡Oh, gracias!

GUILLÉM DE NONREDON

á Pere de Benavento. Quan volgáu! *pera anarsen',*

PERE DE BENAVENTO

á Simon de Montfort. ¡Comte Simon...

Despedintse d' ell ab En Guillém de Monredon, quins hi enrahonarán una estona. En Guillém de Cervera, Pere d' Ahones, Ximenes Cornel y altres rodejan al patge Ramir, ansiosos de sapiguer com s' ha pogut deslliurar á En Guillém de Fluviá.

GUILLÉM DE CERVERA

á Ramir. ¿Cóm l' havéu pogut salvar?

XIMENES CORNEL

á Id. ¡Nosaltres que 'l créyam mort!

RAMIR

rápit. Venfam cap assí, quan l' havém vist En Huch y jo entre dos guardes: llavores llensantnos com dos lleons sobre d' élls, l' havém lliurat deixantlos ferits ó morts.

SIMON DE MONTFORT

¡Ni l' infern vol escoltarme!
A part, al notar que s' hi atansan En Pere de Benvento y En Guillém de Monredon. Gran rapidés.

HUCH

á María. Comtesa; ohfume... *respectuós.*

NA MARIA

ab distracció. ¿Qué vols?

HUCH

Lliure es vostre fill... ¡ben haja!

SIMON DE MONTFORT

à Pere de Benavento. Cardenal - Llegat;... ¡perdó!
*Ajonollántseli als peus y besantli la mà en lo moment
 en que se despedeixen.*

HUCH

à Maria. He complert jo ma paráula;
 ara, rellevémela Vos...

NA MARIA

à Huch. Te la torno; més, Huch, pensa...

GUILLÉM DE FLUVIÁ

* *à molts que 'l rodejan.*

¡Res passa si Dèu no ho vol!

Situació violenta en En Simon de Montfort al ajonollarse als peus del Llegat, denotant gran lluyta de sentiments. Tots enrahonan y fan comentaris, formant varis grupos ab disposició d'anúrsen. Mentres tant Huch, tan bon punt la Comtesa l'ha rellevat de sa paraula, rápit y silenciosament se col·loca, sense que ningú ho noti, darrera d'En Simon de Montfort y trayentse lo punyal, després de besarlo, diu

HUCH

A Muret, jurí venjarvos
 Rey En Perel... ¡Sfa donchs!

Clava lo punyal á En Simon de Montfort.

SIMON DE MONTFORT

¡Ay! *cáu mort.*

TOTS

¡Oh! *dominats per varis sentiments.*

GUILLÉM DE FLUVIÁ

¡Justicia divina!

Corra á auxiliar á En Simon de Montfort, y al véurel' mort, espurnejantli 'ls ulls, lo besa ab respecte.

NA MARIA

á Huch. ¡Qu' has fet, Huch? horroritzada.

GUILLÉM DE FLUVIÁ

ajonollantse vora del cadavre. ¡Dèu lo perdó!
A la pregunta de la Reyna, En Huch contesta ab terrible solemnitat y sonriguent ab feresa, signant al mort y al cel.

HUCH

*¡María de Montpellier,
 he' venjat á vostre espós!*

Esglay general. Silenci pahorós.

TELÓ RÁPIT

Fí.

Aquesta obra es propietat del autor,
y sense 'l seu permís ningú podrà tra-
duhirla, representarla ni reimprimirla.

D. Joan Molas y Casas, qual despatx
se troba en lo carrer del Hospital, núm.
12 y 14, pís segon, n' es l' únich en-
carregat y ab ell deurán entendres tots
los teatres y societats que vulgan re-
presentarla.

Queda fet lo dipòsit que marca la
lley.

FÉ D' ERRADES

Plana 22.—*Diu*: Qu' ab lo de Tolosa us deslliga.

Deu dir: Qu' ab lo Tolosá us deslliga.

Plana 51.—*Diu*: com veig que sóu, un vil malvat.

Deu dir: com veig que sóu, Simon, un vil malvat.

Plana 52.—*Diu*: home sens' cor, hipócrita, creuhat!

Deu dir: home sens' cor, hipócrita creuhat!

Plana 54.—*Diu*: fins á Carcasona, acompánya'ls.

Deu dir: á Carcasona acompánya'ls.

Plana 72.—*Diu*: y demanarli que lo permís nos donga.

Deu dir: y demanarli que 'l permís nos donga.

Plana 83.—*Diu*: ...romiant uns etc.

Deu dir: ...román uns etc.

Plana 87.—*Diu*: ó historles tristes...

Deu dir: ó histories tristes.

Plana 87.—*Diu*: Sols contan les que saben.

Deu dir: Contan les que saben.

Plana 99.—*Diu*: y rébia, ab sos companya, etc.

Deu dir: y rébia, ab sos companys, etc.

Plana 102.—*Diu*: ¡La guerra!;... aytal paraula sorprendría.

Deu dir: ¡La guerra!;... aytal paraula corpondría.

Plana 130.—*Diu*: del fill del cor, més que may, rialleres.

Deu dir: del fill del cor, molt més que may, rialleres.

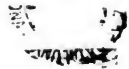

Biblioteca de Catalunya

83.8^{au}

22.099

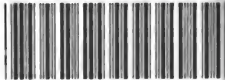

12^{au}

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Biblioteca de Catalunya

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001916995

Rep. ... 509.432 ...

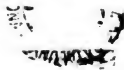
833.6541877

Biblioteca de Catalunya

83.8^{au}
22.099

12^{av}

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Biblioteca de Catalunya

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001916995

Rep. 509.432

833.65(1)877

Biblioteca de Catalunya

83.8^{au}
22.099

12^{aa}
DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Biblioteca de Catalunya

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001916995

Rep. 509.432
833.65^u 1877

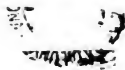

Biblioteca de Catalunya

83.8^{au}

22.099

12^{av}

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Biblioteca de Catalunya

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001916995

Rep. 509.432

833.654187

